

Katusoittajana Suomen kesässä

Musiikin koulutusohjelma
Musiikkipedagogi amk
Opinnäytetyö
31.3.2010

Taina Perttilä

TIIVISTELMÄSIVU

Koulutusohjelma Musiikki		Suuntautumisvaihtoehto Musiikkipedagogi	
Tekijä Taina Perttilä			
Työn nimi Katusoittajana Suomen kesässä			
Työn ohjaaja/ohjaajat Helka Kymäläinen / Annu Tuovila			
Työn laji Opinnäytetyö	Aika Maaliskuu 2010	Numeroidut sivut + liitteiden sivut 36 + 3	
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Opinnäytetyöni tarkoitus on esitellä katusoittoa sekä ilmiönä että käytännössä. Lähestyn aihetta historiakatsauksen ja empiirisen tutkimuksen avulla. Niiden kautta pyrin luomaan yleiskuvaa siitä, millaista katusoittaminen on Suomessa ja miten ihmiset suhtautuvat katusoittajiin. Pyrin lisäksi selvittämään, kuinka kannattavaa katusoitto on taloudellisessa mielessä, ja minkälaiset tekijät tähän kannattavuuteen vaikuttavat.</p> <p>Haen tutkimuskysymyksiini vastauksia pääasiassa kesällä 2009 toteutetun empiirisen tutkimuksen avulla. Tutkimuksen aikana kiersin eteläisestä Suomea ja katusoitin eri kaupungeissa. Näin keräsin kokemuksia ja samalla kartoitin yleisön asenteita ja mieltymyksiä osallistuvan havainnoinnin keinoin. Kiinnitin huomiota muun muassa erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin.</p> <p>Katusoiton kannattavuuteen otan kantaa vertaamalla kiertueella keräämiäni tuloja Kelan maksamiin tukiin, Muusikkojen liiton palkkasuosituksiin sekä matkan aiheuttamiin menoihin. Kannattavuuteen vaikuttavia tekijöitä puolestaan arvioin vertailemalla keskenään eri soittokerroilla ansaittuja tuloja ja vällinneita olosuhteita.</p> <p>Näin pääsen huomaamaan, että katusoittamalla voi kerätä kahdenlaista pääomaa. Ensinnäkin katusoittaja saa paljon esiintymiskokemusta ja pääsee välittömämpään vuorovaikutukseen yleisönsä kanssa kuin konsertoiva taiteilija. Toisaalta katusoittaminen on taloudellisessa mielessä melko kannattavaa. Voidaan siis todeta, että katusoittaminen on musiikinopiskelijalle hyvä kesätyövaihtoehto.</p>			
Teos/Esitys/Produktio			
Säilytyspaikka Metropolia Ammattikorkeakoulu / Ruoholahden kirjasto			
Avainsanat Katusoitto, katumusiikki, katutaide, esiintyminen, vuorovaikutus			

Degree Programme in Music		Specialisation Music Education
Author Taina Perttilä		
Title Busking in the Finnish Summer		
Tutor(s) Helka Kymäläinen / Annu Tuovila		
Type of Work Bachelor's Thesis	Date March 2010	Number of pages + appendices 36 + 2
<p>The purpose of my thesis is to introduce busking as a phenomenon and in practice. I present a historical summary and the results of an empirical research to create an overview of busking in Finland and people's attitudes towards buskers. I also assess the financial profitability of busking and investigate which factors affect it.</p> <p>I seek answers for my research questions through an empiric research that I executed in summer 2009. During the research I travelled around southern Finland busking in different cities. I collected experiences of busking and observed listeners' attitudes and preferences. I paid attention, for example, to different situations of interaction.</p> <p>To assess the financial profitability, I compare the money I earned with the public unemployment benefits and subsistence subsidies and the minimum wage scale of the Finnish Musician's Union. I also compare my income to my expenses. I try to define what influences the amount of income through comparing the income with the circumstances during the busking time.</p> <p>My thesis shows that busking can help a musician to collect two kinds of capital. Firstly the busker can get a lot of performing experience and enjoy more immediate interaction with the audience than a concert musician. Secondly, busking is quite profitable financially. In conclusion I claim that, for a music student, busking is a good option for a summer job.</p>		
Work / Performance / Project		
Place of Storage Metropolia University of Applied Sciences / Ruoholahti Library		
Keywords Busking, street music, street arts, performing, interaction		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	2
2 TAUSTATIETOJA	4
2.1 Käsitteen määrittely ja historiakatsaus.....	4
2.2 Viranomaisten kanta	7
3 TUTKIMUSASETELMA	9
3.1 Tavoitteet.....	9
3.2 Menetelmäkuvaus.....	10
4 KOKEMUKSIA	13
4.1 Yleisön edessä	14
4.2 Kontakti kuulijoihin	17
5 TUTKIMUSTULOKSET	22
5.1 Kannattavuus.....	22
5.1.1 Tulot	22
5.1.2 Menot	23
5.2 Sää.....	25
5.3 Sijainti	26
5.4 Soittoaika.....	28
5.5 Ohjelmisto.....	29
5.6 Tuttuus	30
6 POHDINTAA.....	32
LÄHTEET	36
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on luoda kuvaa siitä, millaista katusoitto on nyky-Suomessa. Lähestyn aihetta kahdesta näkökulmasta: ensin luon yleiskuvan katusoiton historiasta ja byrokraatiasta. Sen jälkeen esittelen empiirisen tutkimuksen, jonka toteutin heinäkuussa 2009. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kerätä kokemuksia katusoitosta. Toteutin sen kiertämällä eteläistä Suomea harmonikkani kanssa ja soittamalla katusoittoa eri paikkakunnilla.

Itseäni katusoiton tutkiminen alkoi kiinnostaa monesta syystä. Olin noin 14-vuotias, kun olin ensimmäistä kertaa soittamassa torilla ystäväni kanssa. Sen jälkeen kävimme soittamassa monta kertaa, ja aina se oli yhtä mukavaa ja tuottoisaa. Aloitettuani musiikin opinnot tämä "harrastus" kuitenkin jäi. En osannut kuvitella itseäni soittamaan vieraan kaupungin kaduille, varsinkaan, kun niillä tuntui jo olevan varsin paljon soittajia. Opintojeni aikana minua on kuitenkin useasti mietityttänyt (kuten varmasti monia muitakin musiikinopiskelijoita), olisiko katusoitolla mahdollista korvata kaupankassa-kesätyöt. Kesällä 2009 lähdin etsimään vastausta tähän kysymykseen.

Omaehtoisen kokemuksen kerääminen ei kuitenkaan ollut ainoa syy, miksi päätin tarttua aiheeseen. Minua kiinnostaa katusoitto myös ilmiönä. Joidenkin viime vuosien aikana monentasoiset ja -maalaiset soittajat ovat vallanneet yhä suuremman osan kaupunkien katukuvasta. Samalla olen ollut aistivini muutoksia yleisessä asenneilmapiirissä. Halusinkin selvittää, millaisia asenteita ja ajatuksia katusoitto herättää.

Pyrin opinnäytetyössäni tukeutumaan empiirisen tutkimukseni lisäksi myös aihetta käsittelevään kirjallisuuteen. Tämä ei kuitenkaan ole aivan helppoa, koska aiheesta on kirjoitettu varsin vähän. Kuten Eronen toteaa seminaarityössään (1979), katusoitto on nähty niin selvänä osana jokapäiväistä elämää, että siihen liittyvän tiedon taltioimiselle ei ole nähty tarvetta (mts.1). Vaikka siis etsin taustatietoja hyvin monenlaisilta tahoilta kuten tilastokeskuksesta, poliisilta, yliopistotietokannoista ja ammattikorkeakouluni opinnäytetöiden joukosta, sain osumia hyvin vähän. Opinnäytteeni aineistona on näin ollen käytetty lähinnä katusoiton historiaan liittyvää kirjallisuutta sekä viranomaisten määräyksiä katusoitosta. Lisäksi tukeudun yleisemmän tason teoksiin, jotka käsittelevät esimerkiksi esiintymistä.

Opinnäytetyöni etenee siten, että ensiksi esittelen katusoiton historiaa erityisesti harmonikan näkökulmasta. Sen jälkeen luon kuvaa viranomaisten kannasta katusoittoon. Tämän jälkeen esittelen empiirisen tutkimukseni tutkimuskysymykset ja metodit. Saamiani tuloksia esittelen seuraavissa kahdessa luvussa. Kuvailen niissä matkalla keräämiäni kokemuksia sekä konkreettisesti todennettavia tutkimustuloksia. Lopuksi pohdin muita tutkimukseni kulkuun vaikuttaneita tekijöitä, opinnäytetyöni yleistä pätevyyttä sekä sen ammatillista ja yleistä merkitystä itselleni. Työni edetessä saan toivoakseni valotettua hieman lisää tätä monien muusikoiden "harrastusta".

2 TAUSTATIETOJA

Tässä luvussa esittelen katusoittoon liittyvää taustatietoa. Ensin määrittelen, mitä *katusoitto*-käsitteellä tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä. Sitten käyn läpi katusoitannon historiaa Suomessa erityisesti harmonikan näkökulmasta. Lopuksi otan esille nykyviranomaisten kannan katusoittoon, ja esittelen samalla katusoittajan arkeen konkreettisesti liittyviä tekijöitä, kuten lupa-asioita.

2.1 Käsitteen määrittely ja historiakatsaus

Katusoitolla tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä kadulla, torilla tai muulla yleisellä paikalla tapahtuvaa soittoa tai laulua, joka ei liity mihinkään järjestölliseen tilanteeseen tai yhteyteen, ja jonka yhteydessä soittaja voi ottaa vastaan kuulijoiden rahalahjoituksia.

Suomessa tämänkaltaisen katusoitokulttuurin juuret ovat kansanpelimannikulttuurissa. Pelimanneilla oli tapana kierrellä tuvasta tupaan ja soittaa esimerkiksi ruokapalkalla. He säestivät erilaisia juhlia mutta erityisesti häitä (Asplund & Hako 1981, 157). Näitä pelimanneja historiallisesti seuraavat katusoittajat ovat olleet tuttu osa arkista elämää, joten heitä koskevaa tietoutta ei ole juuri tallennettu. Sitä ei ole nähty tallentamisen arvoiseksi. (Eronen 1979, 1.)

Harmonikan historialla ei ole Suomessa yhtä pitkiä juuria kuin pelimannikulttuurilla, mutta harmonikan tultua Suomeen 1800-luvun puolivälin jälkeen se syrjäytti muutamassa vuosikymmenessä aiemmin suosiossa olleet kansansoittimet viulun, kanteleen ja klarinetin. (Kymäläinen 1994, 58.) Harmonikasta, joka tuolloin oli 1- tai 2-rivinen, tuli ns. rahvaan soitin. Sillä säestettiin usein esimerkiksi huvitilaisuuksia ja tansseja, joita järjestivät mm. 1900-luvun alkupuolella perustetut nuorisoseurat, työväenyhdistykset ja vapaapalokunnat. Harmonikka sopi hyvin tanssien säestämiseen, sillä sen ääni oli soolonakin riittävän voimakas, ja sen bassot rytmittivät tanssia. (Kymäläinen 1994, 58–59.)

1900-luvun alussa Suomeen saapui Italiasta paljon taitavia harmonikansoittajia. He kiersivät Suomea ja herättivät laajaa huomiota hienolla soitollaan ja vaikeilla kappaleillaan. (Ahvenainen 1980, 15.) Italialaiset harmonikkataiturit hankkivat elatuksensa soittamalla kahviloissa, markkinoilla, elokuvateattereissa, sirkuksissa, junissa, piholla ja muualla,

missä yleisöä riitti. He kiersivät Suomea aina 1920-luvulle saakka ja herättivät paljon huomiota suomalaisten pelimannien keskuudessa. (Eronen 1998, 48.)

Italialaisten soittimet olivat suomalaisille uudenlaisia: ne olivat 4- tai 5-rivisiä, samanäänisiä ja kromaattisia soittimia, mikä teki niistä monipuolisempia kuin suomalaisten 1- ja 2-riviset vaihtöäniset haitarit. Uudet soittimet mahdollistivat esim. bassosoolojen soittamisen marsseissa. Se oli suomalaisille uutta ja ihmeellistä. Italialaiset muusikot soittivat salonkimusiikkia, alkusoittoja, operettisävelmiä, moniosaisia sotilasmarsseja ja viihteellisiä taiturikappaleita. Heidän innoittamana suomalaisetkin hankkivat monipuolisempia soittimia, ja opettelivat korvakuulolta soittamaan uusia kappaleita. (Kymäläinen 1994, 60.)

Harmonikka oli suosituin soitin katusoittajien keskuudessa 1920- ja 30-luvuilla. Sillä soitettiin sekä soolona että monenlaisissa kokoonpanoissa: harmonikkaduoissa ja -trioissa sekä yhdessä muiden soitinten (kuten viulun, klarinetin ja rummun) kanssa. Harmonikansoittajat saivat muihin soittajiin nähden enemmän rahaa, eli olivat heihin verrattuna ikään kuin parempiosaisia. Tähän lienee vaikuttanut myös harmonikan voimakas ääni, joka kuului hyvin ja tavoitti siksi enemmän yleisöä. (Eronen 1998, 53, 60.)

Katusoittajien yleisönä olivat tuolloin ns. tavalliset ihmiset. Kaikilla ei ollut vielä radiota, eikä konserteissa käymiseen ollut varaa. Ihmiset pääsivät kuulemaan soittoa ja laulua katusoittajien esiintyessä. Innokkaimpia kuulijoita olivat lapset. (Eronen 1979, 5.)

Suomen itsenäistymisen ja ensimmäisen maailmansodan myötä tilanne muuttui. Italialaiset musikantit hävisivät Suomen katukuvasta ja muidenkin katumuusikoiden määrä väheni. Esiintymislupia alettiin myöntää vain invalideille. (Eronen 1979, 2.) Kun katusoittajina toimivat lähinnä invalidit, katumusiikille tuli "ei ihan kelvollisen" musiikin leima. Katumusiikin leimaa ei myöskään parantanut se, että yleisintä soitinta eli harmonikkaa pidettiin nimenomaan rahvaan soittimena. (Eronen 1998, 181.)

Kansan soitin harmonikka olikin, ja 1930–50-luvuilla siitä tuli hyvin suosittu kansan keskuudessa. Tuota aikaa sanotaankin harmonikan "kulta-ajaksi". Suosio johtui soittimen erinomaisesta soveltumisesta ajan muotitansseihin (kuten tango ja foxtrot) ja tanssiorkestereihin. Tanssimusiikin lisäksi sillä esitettiin virtuoosikappaleita, ja monista harmonikkataitureista tuli kansan suosikkeja. Tällaisia suosikkihanuristeja olivat mm. Viljo

Vesterinen (1907–1961), Onni Laihanen (1916–1956) ja Paul Norrback (1930–1995). Sota-aikana harmonikka sai lisäksi toisenlaista näkyvyyttä rintamasoittimena. Sillä säestettiin esimerkiksi virsiä kenttähartauksissa. (Kymäläinen 1994, 61–62).

Katusoiton mainetta harmonikan suosio ei kuitenkaan nostanut, vaikka sitä kadulla edelleen näkikin. Sotien jälkeen katusoitto rinnastettiin virallisesti kerjäämiseen (Eronen 1998, 181), ja sosiaaliturvan paranemisen myötä sen määrä alkoi vähetä: enää ei tarvinnut mennä kadulle soittamaan. Yleisökään ei enää kaivannut katusoittoa niin kuin aiemmin, koska yleinen hyvinvoinnin kasvu teki teatterit ja konsertit saavutettavammiksi ja lisäsi television ja radion yleisyyttä. Ihmiset pääsivät siis kuulemaan musiikkia muutenkin kuin vain kaduilla. (Eronen 1979, 10.)

1970-luvun lopussa katusoitosta tuli kuitenkin jälleen puheenaihe. Eurooppalaista kaupunkikulttuuriesimerkkiä seuraillen haluttiin Helsingin jähmeää kaupunkielämää elävöittää ja piristää mm. soiton avulla. (Eronen 1998, 110.) Katusoitosta tulikin uuden, ihmisläheisen kaupunkielämän symboli (mts. 121). Samalla katusoitto alettiin nähdä myös keinona musiikin laitostuneisuuden purkamiseen. Sen avulla pyrittiin irti estradeista ja esittäjän ja kuulijan melko yksipuolisesta ja hedelmättömästä suhteesta. Katusoiton nähtiin edistävän esittäjän ja kuulijan välistä vuorovaikutusta. Näin uutta elävämpää kaupunkikulttuuria voitiin rakentaa kaupunkilaisten oman aktiivisuuden pohjalta, ei kulttuurihallinnon ohjaamana. (Anttonen 1983, 5–6.)

Vuonna 1978 Helsingin kaupunginhallitukselle tehtiin aloite katusoiton sallimiseksi, ja 1979 lupia alettiin myöntää. Aluksi vastustusta aiheutti näkemys katusoitosta epäsosiaalisen aineksen kerääjänä ja järjestyshäiriöiden aiheuttajana. Katusoitosta tuli kuitenkin pian muotia, ja se sai paljon näkyvyyttä mm. hyväntekeväisyyskonserteissa, kahviloissa ja mainonnassa. (Eronen 1998, 110–111 ja 118–119.)

Tämä 1970-luvulta alkanut katusoitanta ei edustanut enää samaa kulttuuria kuin 1900-luvun alkupuolen katumusiikki. Välissä tapahtui eräänlainen perinteenkatkeaminen ja uusi toimintamalli otettiin uusista esikuvista. Esikuvana toimi mm. Pohjois- ja Etelä-Amerikan sekä Afrikan epäinstitutionaalinen rytmimusiikkikulttuuri, joka eli organisaationa ihmisten keskellä. (Anttonen 1983, 7–8.)

1900-luvun lopulla katusoittajina toimivat lähinnä musiikin harrastajat, alan opiskelijat, entiset ja nykyiset puoliammattilaiset sekä ammattilaiset. Joukosta löytyi tosin myös muutamia soittopelin kanssa kulkevia alkoholisteja. (Eronen 1998, 130.) Itäblokin aukeamisen myötä alkoi katukuvaan kuitenkin ilmaantua myös paljon itäeurooppalaisia soittajia, joiden soittotaito on hyvin vaihteleva. Näiden soittajien myötä yhteys ns. vanhaan katusoittokulttuuriin on alkanut jälleen löytyä: heidän soittonsa ensisijaisena tarkoituksena on rahan kerääminen ja itsensä ja perheensä elättäminen.

Nykypäivän katusoitto on siis hyvin monenlaista. On niitä, jotka tulevat kadulle soittamaan, koska haluavat soittaa, testata ideoitaan ja nähdä yleisön reaktiot. Osa taas edustaa perinteistä katusoittajan ammattia. He soittavat kadulla, jotta saisivat rahaa. Katusoittajat voivat olla nuoria tai vanhoja ja miehiä tai naisia, ja kadulla soitettava musiikki vaihtelee laidasta laitaan. Viihdemusiikin lisäksi kadulla soitetaan esimerkiksi klassista-, etnistä- ja hengellistä musiikkia. Yleisöhakuisuus näyttää kuitenkin vaikuttavan kappalevalintoihin, joten musiikki on enimmäkseen populaaria ja viihdyttävää – aivan kuten vuosisadan alussakin (Eronen 1998, 182). Harmonikalla on edelleen vahva asema katusoitossa kitaransoiton ja laulun rinnalla. Useimmiten sillä esitetään perinteistä viihdemusiikkia. (Eronen 1998, 131–132.)

Katukulttuurin ulkopuolella harmonikka on kuitenkin kehittynyt entistä monipuolisemmaksi soittimeksi. Lasse Pihlajamaan tärkeän työn myötä Suomeen tuli 1970-luvulla melodiabassolla varustettuja harmonikkoja. Sen jälkeen Matti Rantanen aloitti menestyksekkään yhteistyön monien suomalaisten klassisen musiikin säveltäjien kanssa. (Kymäläinen 1994, 62–63.) Tästä alkoi harmonikan käyttöalan laajeneminen kansanmusiikin ja virtuoosisen estradimusiikin soittimesta täysivaltaiseksi konserttisoittimeksi.

2.2 Viranomaisten kanta

Suomen poliisi ei enää rajoita katusoittoa. Tämä tarkoittaa, että erillistä katusoittolupaa ei tarvitse ostaa tai anoa, vaan kuka tahansa voi halutessaan soittaa julkisella paikalla. Katusoittajan täytyy kuitenkin noudattaa Suomen järjestyslakia ja sen kaupungin järjestyssääntöjä, jossa hän soittaa. (Poliisi 2009.)

Suomen järjestyslaki kieltää yleisen järjestyksen häiritsemisen ja turvallisuuden vaarantamisen yleisellä paikalla mm. metelöimällä ja muulla vastaavalla tavalla

(Järjestyslaki 2003, 3§). Käytännössä tämä tarkoittaa, että katusoittajan tulee pitää äänentoistonsa volyyymi riittävän hiljaisena, jotta se ei aiheuta liikaa häiriötä. Esimerkiksi Helsingin kaupungin järjestyssäännöt kieltävät liiallisen, asukkaita häiritsevän äänentoiston ja kehottavat katusoittajia vaihtamaan soittopaikkaa aika ajoin. (Helsingin järjestyssäännöt 2009).

Joissain kunnissa katusoittolupa täytyy hankkia. Tällöin sitä haetaan kaupungin- tai kunnantaloilta. Kaikissa kunnan-/kaupunginvirastoissa ei kiertelevän katusoittajan kuitenkaan kannata vierailta. Usein riittää, että tarkistaa Internetistä, mitä kyseisen kunnan/kaupungin verkkosivuilla sanotaan katusoitosta. Esimerkiksi Tampereella katusoitto on sallittua tietyillä kaduilla ja paikoilla, jotka selviävät kaupungin verkkosivuilta (Tampere 2009).

Lisäksi on suotavaa tarkistaa läheisiltä liikkeenomistajilta, torivalvojalta ja muilta vastaavilta, sopiiko katusoittaminen heille (Poliisi 2009). Lähes kaikilla toreilla saa kyllä soittaa, mutta torivalvoja saattaa haluta neuvoa sopivan soittopaikan. Joillain toreilla (kuten Savonlinnan torilla Oopperajuhlien aikaan) soittaminen saattaa olla myös kiellettyä ilman kaupungilta haettua virallista lupaa. Tämän saa tietää torivalvojalta. Lisäksi on aina kohteliasta kysyä naapureilta, häiritseekö heitä, jos heidän lähelleen asettuu soittamaan. Useimmat ovat vain mielissään, mutta toisilla voi olla huonoja kokemuksia tai muu syy, miksi he toivovat, ettei soittaja asetu aivan lähietäisyydelle.

Verottaja ei ole säätänyt katusoittajien tuloja verovapaiksi. Tämä tarkoittaa, että soittoansioita pidetään veronalaisina tuloina, ja niistä kuuluu maksaa veroja. Nämä verot maksetaan sen prosentin mukaan, joka verokortissa on ilmoitettu. Vastaavasti kulunhankintamenot (kuten matka- ja majoituskulut) voi ilmoittaa verovähennyksiin. Käytännössä katusoittajat kuitenkin maksavat veroja hyvin harvoin. (Verovirasto 2010.)

3 TUTKIMUSASETELMA

Tässä luvussa esittelen opinnäytetyöni osana toteutetun katusoittotutkimuksen keskeisimmät tavoitteet ja tutkimuskysymykset. Kuvailen myös tutkimuksessa käyttämiäni metodeja ja menetelmiä.

3.1 Tavoitteet

Opinnäytetyölläni on kaksi päätavoitetta. Toisaalta minua kiinnostaa katusoiton tarjoamat mahdollisuudet muusikon näkökulmasta. Toisaalta haluan selvittää, kuinka kannattavaa katusoittaminen on Suomessa, ja minkälaiset tekijät katusoiton kannattavuuteen vaikuttavat.

Nuorelle muusikolle katusoitto tarjoaa hyvän mahdollisuuden päästä esiintymiään ja olla vuorovaikutuksessa yleisön kanssa. Kuten Irving (2002, 54–55) toteaa, nuoren muusikon täytyy hankkia itselleen mahdollisimman paljon esiintymistilaisuuksia – ei saa olla "liian hieno" mihinkään ympäristöön tai tilaisuuteen – tai nuori muusikko voi olla vaarassa kadottaa taiteellisen potentiaalinsa. Minulle katusoittokiertue näyttäytyy siis oivallisena tapana hankkia arvokasta esiintymiskokemusta.

Minua kiinnostavat myös yleisökontaktit, joita kadulla soittaminen mahdollistaa. Konserttiesiintyjään verrattuna katusoittaja pääsee paljon lähemmäs yleisöään, ja yleisöltä saatava palaute on paljon suurempaa: jos ihmiset pysähtyvät kuuntelemaan, voi katusoittaja tuntea onnistuneensa. Lisäksi ohikulkijat saattavat tulla juttelemaan katusoittajalle. Opinnäytetyöni yksi tavoite onkin havainnoida, ketkä pysähtyvät kuuntelemaan soittoani, ketkä tulevat juttelemaan, ja minkälaisista asioista minulle jutellaan. Minua kiinnostaa, herättääkö katusoitto ihmisissä asenteita ja mielipiteitä, ja jos herättää, niin minkälaisia.

Toisaalta olen kiinnostunut selvittämään, kuinka kannattavaa katusoittaminen nyky-Suomessa on. Pyrin selvittämään yleisellä tasolla, tuottaako katusoitto voittoa vai tappiota, ja kuinka paljon. Samalla haluan selvittää, onko katusoittaminen yksi mahdollinen kesätyövaihtoehto musiikin opiskelijalle.

Koska oletan, että katusoiton kannattavuus ei ole muuttumaton tekijä vaan riippuu olosuhteista, pyrin selvittämään, mitkä tekijät sen kannattavuuteen vaikuttavat.

Ensinnäkin koetan selvittää, kuinka paljon säällä ja soittopaikalla on merkitystä, ja milloin on paras aika katusoittoa. Toiseksi minua kiinnostaa, millaisia eroja eri paikkakuntien välillä on.

Mielestäni yksi tärkeä kysymys on myös se, kuinka paljon ohjelmistolla on merkitystä. Koska harmonikalla voi soittaa lähes millaista musiikkia tahansa, haluaisin selvittää, onko joku genre erityisesti kuulijoiden mieleen, tai erottuuko eri musiikkityyleille omat selkeät kuulijakuntansa.

Lopuksi aion tarkkailla, onko katusoitajan tuttuudella merkitystä ansioihin: ansaitseeko tuttu soittaja paremmin vai huonommin kuin vieras, vai onko sillä lainkaan merkitystä? Mielestäni tämä on tärkeä kysymys, koska jos tuttuudella on paljon merkitystä, joutuu soittaja vaihtamaan soittopaikkaa ja paikkakuntaa usein, mikä vie enemmän aikaa ja energiaa, ja voi aiheuttaa myös lisäkuluja.

3.2 Menetelmäkuvaus

Tutkimusmenetelmäni ovat empiirinen tutkimus ja havainnointi. Empiirinen tutkimus toteutetaan katusoittokiertueella Suomessa. Havainnoin soittaessani tilannetta ja ihmisiä, ja teen jälkeenpäin mahdollisimman tarkat muistiinpanot. Merkitsen muistiin soittamani kappaleet, sääolosuhteet, kellonajat sekä kuulijoiden määrän, heissä ilmenneitä asenteita ja heidän esittämiään toiveita. Pidän kirjaa myös ansioistani sekä matka-, pysäköinti- ja majoituskuluista.

Soittaessani tarkkailen sekä itseäni että yleisöäni, ja havainnoin vuorovaikutusta minun ja yleisön välillä. Erilaisten vuorovaikutustilanteiden perusteella pyrin havainnoimaan kuulijoissa ilmeneviä asenteita ja mielikuvia. Kiinnitän huomiota puheenaiheisiin, sanavalintoihin ja sanattomaan viestintään, ja kirjaan muistiin puheenaiheita ja kommentteja.

Havainnoin myös itseäni, ja pyrin pitämään esiintymistilanteen mahdollisimman avoimena ja helposti lähestyttävänä. Samalla kiinnitän huomiota omaan jännittyneisyyteeni, jotta huomaisin, miten se vaikuttaa minuun ja väheneekö se mahdollisesti kiertueeni edetessä eli kun esiintymistilanne tulee tutummaksi.

Tältä osin tutkimusmetodini on siis *osallistuvaa havainnointia*. Sen avulla saan tietoa itsestäni ja yleisöstä autenttisessa tilanteessa ilman, että yleisöni tietää olevansa havainnoitavana. Pyrin pitämään havaintoni objektiivisina, mutta saamani tieto saattaa silti olla luonteeltaan melko subjektiivista, koska olen itse mukana tilanteissa, ja kirjaan havaintoni muistiin vasta tilanteen päätyttyä. Joudun siis turvautumaan muistiini ja keskittymään moneen asiaan yhtä aikaa. Lisäksi omat mielikuvani voivat vaikuttaa havaintoihini, sillä vaikka pyrinkin olemaan mahdollisimman objektiivinen, en pysty tarkkailemaan itseäni ja tilannetta yhtä objektiivisesti kuin ulkopuolinen pystyisi, koska en näe itseäni enkä omaa elekieltäni. (Uusitalo 2001, 89–90.)

Toinen keskeinen tutkimuskysymykseni koskee katusoiton kannattavuutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Näitä seikkoja arvioin tulojeni perusteella, sillä ne mahdollistavat kvantitatiivisen vertailun ja voivat siten antaa melko suoria vastauksia kysymyksiini. Vertailen siis ansioitani, ja teen sen perusteella päätelmiä.

Katusoiton kannattavuuteen otan kantaa vertaamalla keräämiäni ansioita opintotukeen sekä Muusikkojen liiton palkkiosuosituksiin. Näin kannattavuudesta tulee hieman konkreettisempi ja helpommin lähestyttävä käsite. Lisäksi lasken suuntaa-antavasti matkan aiheuttamat menot, jolloin pääsen vertaamaan tuloja ja menoja.

Katusoiton kannattavuuteen vaikuttavia tekijöitä pyrin arvioimaan vertailemalla, kuinka paljon rahaa ansaitseen eri soittokerroilla. Muistiinpanojeni avulla koetan selvittää, mitkä tekijät (sää, aika, paikka, ohjelmisto tai tuttuus) ovat saattaneet vaikuttaa ansioihini. Näin uskon saavani tietoa siitä, mitkä tekijät vaikuttavat katusoiton kannattavuuteen.

Jotta eri soittokerrat olisivat vertailukelpoisia, pyrin soittamaan aina tunnin kerrallaan. Tunnin mittaiseen jaksoon päädyin, koska näin ehdin vierailta useammalla paikkakunnalla saman päivän aikana. Tunti ei myöskään ole liian pitkä aika oman jaksamiseni kannalta – harmonikkani on painava ja ulkona joutuu yleensä soittamaan varsin lujaa. Otin tätä päätöstä tehdessäni huomioon myös sen, että auringonpaisteessa vietetty tunti voi olla sellaisenaankin jo hyvin uuvuttava vaikka ei edes esiintyisi, ja lisäksi se voi jättää jälkensä soittimeeni – harmonikan kielen liimauksessa käytetään vahaseosta, joka voi lämmössä alkaa pehmetä.

Käytännössä tunnin soittorupeama lienee vaikea toteuttaa tarkasti. Aina tuntiin ei päästä: esimerkiksi sade voi katkaista soiton jo puolen tunnin jälkeen. Toisinaan taas soitot saattavat venyä yli tunnin, jos yleisö on innostunut. Eri soittokertojen ansioiden vertailu edellyttää siis palkkojen jakamista ja kertomista. Tämä tekee tulojen vertailusta kuitenkin jossain määrin epärelevanttia, koska rahan kertyminen ei ole tasaista. Puolen tunnin palkan kertominen kahdella ei todennäköisesti vastaa sitä summaa, jonka todellisuudessa saisin kasaan. Tästä huolimatta suhteutan soittotulot toisiinsa, koska tulosten arvioinnin kannalta on tärkeää, että soittoansioni saadaan edes jonkinlaiseen järjestykseen.

Yksi tutkimuskysymyksistäni liittyy ohjelmistovalintojen vaikutukseen soittoansioihin. Haluan siis selvittää, kuinka paljon ohjelmistovalinnoilla on merkitystä. Uskon saavani tähän vastauksen soittamalla eri ohjelmistoja ja vertaamalla, mikä tuo eniten rahaa. Sen selvittämiseksi suunnittelen tutkimuskiertuuttani varten erityyppisiä ohjelmistokokonaisuuksia. Musiikkikategoriani ovat kansanmusiikki, harmonikan kulta-aika, ranskalaisenhenkinen musiikki, virtuoosikappaleet, elokuvasävelmät ja klassikot sekä jazztahtavat teokset. Lisäksi valitsin ohjelmistooni kaksi kesäistä sävellystä. (Liite 1.) Ohjelmistoa valitessani turvauduin kotimaisiin ja ulkomaisiin nuottikokoelmateoksiin ja pyrin valitsemaan yleisesti tunnettuja kappaleita.

Tutkimustuloksia arvioidessani pyrin ottamaan huomioon mahdollisimman paljon muuttuvia tekijöitä. Näitä tekijöitä on kuitenkin melko paljon, eikä niitä voi kovin helposti rajata tutkimusasetelman ulkopuolelle. Tämä vaikeuttaa yksittäisen muuttujan vaikutuksen arviointia. Täytyy myös muistaa, että kyseessä oleva tutkimus rajoittuu vain yhteen soittajaan, yhteen instrumenttiin ja yhteen kuukauteen. Tulokset eivät siis ole kovin yleistettäviä, mutta niitä voidaan pitää suuntaa antavina.

4 KOKEMUKSIA

Toteutin empirisen tutkimukseni heinäkuussa 2009 kiertämällä eteläistä Suomea, ja soittamalla harmonikkaa julkisilla paikoilla kuten toreilla ja kävelykaduilla. Matkani aikana soitin yhteensä 16 paikkakunnalla: Espoossa, Hangossa, Helsingissä, Hämeenlinnassa, Karjaalla, Kotkassa, Jyväskylässä, Lappeenrannassa, Naantalissa, Porvoossa, Salossa, Savonlinnassa, Seinäjoella, Tampereella, Turussa ja Varkaudessa (ks. Kuva 1). Muillakin paikkakunnilla vierailin, mutta niillä en päässyt soittamaan sopivan soittopaikan tai yleisön puuttumisen vuoksi tai koska sää oli huono.

Kuva 1. Soittopaikkakunnat Etelä-Suomen kartalla.

Matkani alkoi 30. kesäkuuta ja päättyi 1. elokuuta 2009, mutta jouduin keskeyttämään kiertueen 10 päiväksi 12.–21. heinäkuuta. Kaiken kaikkiaan olin siis matkalla 23 päivää. Näistä päivistä soittamaan pääsin 14:nä. Soittotunteja kiertueeni aikana kertyi yhteensä 20,5. (Ks. tarkemmin Liite 2).

Tässä luvussa esittelen keskeisiä kokemuksiani ja ajatuksiani kiertueen ajalta. Kuvailen mm. tyypillistä yleisöäni sekä toistuneita keskusteluaiheita.

4.1 Yleisön edessä

Yksi kiertueeni tärkeimmistä anneista oli, että pääsin soittamaan todella paljon yleisön edessä. Sain siis paljon esiintymiskokemusta, mikä on ammatillisessa mielessä hyvin tärkeää, vaikka esiintymistilanne olikin melko erilainen kuin normaali konserttiesiintyminen. Tilanteessa yhdistyivät taustamusiikin ja konsertin ominaisuudet. Toisinaan, kuten Kupiainen (2010, 6) huomauttaa, katusoittoilanne voi olla kuin harvinaisen intiimi konsertti, jossa muutama kuulija kuuntelee aivan lähellä. Toisinaan tilanne taas muodostuu enemmän taustamusiikkimaiseksi, jolloin soittaja ei ole huomion keskipisteenä, vaan enemmänkin tunnelmanluojana. Jälkimmäisenkaltainen esiintymistilanne aiheuttaa luonnollisesti vähemmän ahdistusta, mutta toimii silti erinomaisena tilaisuutena harjoitella esiintymistä (vrt. Nevanko 2005, 8).

Katusoitto voi siis olla jossain määrin helpompi esiintymistilanne kuin tavallinen konsertti, tai ainakin itse koin sen sellaisena. Siihen sisältyy kuitenkin paljon toisenlaisia haasteita. Ensinnäkin sääolosuhteet ja niiden muutokset antavat omat lisähaasteensa soittamiselle. Itse en soittanut lainkaan sateessa, mutta ei suorassa auringonpaisteessakaan kauan viihdy. Katoksia tai muita varjopaikkoja ei kuitenkaan ollut kovin usein tarjolla. Joinain päivinä kova tuuli toi lisäjännitettä soittamiseen: se saattoi milloin tahansa napata nuotit. Niitä yritin sitten jaloilla pidellä, samalla kuin jatkoin soittoa ainakin seuraavaan kadenssiin asti.

Toisaalta katusoitosta tekee haastavaa se, että soitto tapahtuu kadulla. Liikenteen ja kaupungin äänet peittävät soittoa, vaikka kuuluvatkin olennaisesti kaupungin äänimaisemaan. Jatkuva äänihumu ei ole niin häiritsevää kuin yksittäiset kovat äänet, mutta esimerkiksi Imatralla jouduin jättämään soiton väliin, koska jatkuva ääni kuului kaupungin kävelykadulle asennetuista äänentoistolaitteista, joissa soi musiikki. Elävää musiikkia ei siis kaivattu. Liikenteen aiheuttamia ääniä en yleensä juuri huomannut soittaessani, mutta Karjaalla hämmennyin, kun rekka peruutti suoraan eteeni. Soitin kävelykadun ja tavallisen kadun kulmassa, kun rekka ajoi paikalle ja alkoi pysäköidä. Se ei ajanut kadulle viereeni, vaan suoraan eteeni kävelykadulle. Pysäköiminen kesti noin 10 minuuttia, ja koko ajan rekasta lähti niin valtava meteli, ettei soitostani kuulunut mitään.

Myös yleisö voi järjestää yllättäviä tilanteita, jotka tekevät esiintymisestä haastavampaa kuin konserttisalissa. Kuulijat tulivat usein juttelemaan minulle kesken soiton. Näissä tilanteissa jouduin päättämään, lopetanko soiton kesken, jotta voin vastata kunnolla,

jatkanko soittoa ja yritän saada samalla sanottua sanan tai kaksi vai tyydynkö vain hymyilemään kauniisti. Lappeenrannassa tämänkaltainen tilanne meni kaikista pisimmälle, kun minulle moneen otteeseen puhelemaan tullut vanhempi nainen tuli seisomaan taakseni ja jäi juttelemaan soitostani huolimatta melkein puoleksi tunniksi. Keskusteluaan (torille tuoduista koirista ja muusta sellaisesta) hän saattoi tehostaa läiskimällä minua käsivarteen kämmensyrjällään. Tilanne oli minulle varsin hämmentävä: toisaalta hän jatkuvasti kannusti minua soittamaan, mutta toisaalta ei antanut siihen oikein mahdollisuutta jatkuvalla puhumisellaan ja tönimisellään.

Edellä kuvaillun kaltaiset häiriötekijät ovat osa katusoittoa, eivätkä vie soittajan mielenrauhaa, jos niihin osaa suhtautua oikein. Tilanteen jatkuva eläminen ja muuttuminen tekevät soittotilanteesta päinvastoin mielenkiintoisemman. Katusoittajan täytyy vain olla varautunut siihen, ja tuntea roolinsa (vrt. Arjas 1997, 115). Konserttitilanteeseen tottuneelle muusikolle katusoittajan rooli voi olla hyvin vieras ja ahdistava, mutta totuttelun myötä sekin voi alkaa tuntua omalta.

Itselleni katusoitto on tuttua jo nuoruudestani. Niinpä soittajan roolin ottaminen kävi melko helposti. Minut kuitenkin yllätti se, kuinka paljon jännitin soittamaan menoa. En muistanut jännittämistä, enkä ollut varautunut siihen, koska pidin katusoittoa rentona ja mukavana soittotilanteena, en niinkään esiintymisenä. Esiintymistä se kuitenkin on. Niinpä soittamaan meneminen jännitti joka kerta, ja tunsin tuttua pakokauhua, kun soittopaikka alkoi löytyä. Soittamaan päästyäni pakokauhu kuitenkin hellitti, ja yleensä huomasin nauttivani musisoinnista, yleisön huomiosta ja välittömästä ilmapiiristä. Kummeksuin kuitenkin jännittämistäni siihen saakka, kunnes luin, että musiikin ja katusoiton pitkän luokan ammattilainen Teemu Kupiainen tuntee samalla tavalla. Hän kokee katusoiton jopa jännittävämpänä kuin tavallisen konserttiesiintymisen, koska yleisökontakti on usein intiimimpi (Kupiainen 2010, 6).

Arjaksen (1997) mukaan kevyen musiikin parissa työskentelevät muusikot osaavat yleensä suhtautua esiintymiseen ja yleisön palautteeseen paremmin kuin klassisen musiikin muusikot. He pitävät yleisöä suurimpana kannustimenaan, mikä johtuu kuulijoiden tavasta osoittaa kiinnostustaan ravintolaympäristössä: latte esitys hukkuu nopeasti puheensorinaan, mutta riittävän mielenkiintoinen soitto ja hyvä yleisökontakti vetävät ihmisten huomion puoleensa. (Mt. s. 92.) Katusoitossa yleisön palaute on yhtä välitöntä. Jos soittaja onnistuu esityksessään, kerääntyä kuulijoita ympärille. Jos taas soitto ei

vakuuta, kulkevat ihmiset ohi. Lisäksi palautetta annetaan rahana. Ihmiset eivät yleensä anna rahaa aivan noin vain, vaan vasta sitten, kun ovat vakuuttuneita soittajan taidoista. Niinpä onnistumispaineet pysyvät yllä koko soittoajan.

Soittotaidon lisäksi katusoittajan menestykseen vaikuttaa hänen sanaton viestintänsä. Jos muusikko näyttää iloiselta ja avoimelta, jäädään häntä mieluummin kuuntelemaan kuin väsynyttä ja ärtynyttä soittajaa. Tämän huomasin kiertueeni aikana monesti, mutta erityisesti viimeisenä soittopäivänä, kun olin nukkunut huonosti ja innoton soittamaan. Tuossa vaiheessa olin myös melko kyllästynyt kappaleisiini. Päivä tuotti huomattavasti vähemmän kuin aiemmat päivät samalla soittopaikalla. Tuloihin saattoi kuitenkin vaikuttaa myös tuttuuteni. Tuttuuden vaikutusta pohdin lisää luvussa 5.6.

Edellä kuvattu negatiivinen kokemus oli yksittäistapaus. Luulen silti, että lähetin useammallakin kerralla negatiivissävytteisiä sanattomia viestejä, vaikka yritin parhaani mukaan antaa hyvän vaikutelman. En kuitenkaan kokenut katusoittoilannetta aina aivan luontevaksi, vaan minusta tuntui esimerkiksi että häiritseen ihmisiä musisoimillani. Jouduin toistelemaan itselleni, että minulla on täysi oikeus olla ja soittaa tässä, ja että ihmiset pitävät soitostani. Näin sain häpeäntunteen työnnettyä syrjään ja samalla onnistuin psyykkaamaan itseäni heittäytyvämpään musisointiin. Sillä lienee ollut suuri merkitys niin itseni kuin yleisönkin näkökulmasta, koska kuten Arjas (1997) toteaa, samoilla taidoilla voi tuottaa kaksi täysin erilaista esitystä. Itseensä uskova soittaja on vakuuttava, eivätkä pienet lipsahdukset vaikuta hänen keskittymiseensä. Epäonnistumisen hetkellä itseensä luottava muusikko ei romahda, niin kuin epävarma kollegansa. (Mts. 60.)

Sanattomasta viestinnästä ja itsevarmuudesta puhuttaessa nousee esille myös kysymys nuottitelineestä: pitäisikö soittaa ulkoa vai nuoteista? Irvingin (2002, 73) mukaan nuottiteline on lähes poikkeuksetta este kuulijan ja esiintyjän välissä. Hän myöntää, että joihinkin tilanteihin ja kokoonpanoihin nuotit sopivat, eivätkä siksi häiritse yleisöä niin paljon (mts.72), mutta katusoittoa harvoin pidetään sellaisena tilanteena. Kadulla nuottiteline on suora este avoimelle kontaktille yleisön kanssa. Se estää katsekontaktin ja tekee muusikon vaikeammin lähestyttäväksi. Samalla se kuitenkin antaa turvaa soittajalle. Itse soitin koko kiertueeni nuoteista, vaikka tiedostin sen vaikutuksen yleisökontaktiini. Pidin kuitenkin tärkeämpänä sitä, että itselläni oli hyvä ja itsevarma olo soittaen, kun pystyin tarvittaessa tukeutumaan nuotteihin. Sijoitin telineeni vähän sivuun ja mahdollisimman alas, ja yritin olla tuijottamatta nuottejani. Sen sijaan keskityin yleisöni

huomioimiseen. Näin pystyin saavuttamaan Arjaksen (1997, mm. 38) peräänkuuluttaman soittamisen ilon, ja luullakseni sain sen välitettyä myös yleisölleni. Nuoteistani oli minulle sekin hyöty, että kykenin soittamaan myös sellaisia toivekappaleita, joita en ennestään tuntenut, jos minulta sattui löytymään nuotit. Jonkin verran sain myös osakseni ihailua nuotinlukutaitoni johdosta.

Kuva 2. Katusoittamassa Seinäjoella 1. heinäkuuta 2009.

4.2 Kontakti kuulijoihin

Kuten edellisessä alaluvussa jo tuli esiin, on katusoittajan ja yleisön välinen vuorovaikutus usein hyvin välitöntä – kommentteja ja kysymyksiä voi tulla jopa kesken soiton, ja lähelle tulevat ihmiset on syytä huomioida vähintäänkin katseella ja hymyllä. Säveltäjä Eero Hämeenniemi (2007) pitää tällaista muusikon ja yleisön välistä vastavuoroista vuorovaikutusta ensiarvoisen tärkeänä, koska sen kautta muusikolla on mahdollisuus päästä kosketukseen yleisön kollektiivisen musikaalisuuden kanssa. Hämeenniemi kritisoikin nykyistä länsimaista konsertti-instituutiota, jossa vain esiintyjä on tärkeä, ja yleisö ei saa näkyä eikä kuulua. Esimerkkinä muusikon ja yleisön välisestä elävästä ja vapautuneesta vuorovaikutuksesta Hämeenniemi mainitsee nimenomaan katusoiton ja erään Rooman kaduilla esiintyvän multi-instrumentalistin, joka osaa ottaa yleisönsä siten, että hänen ja yleisön välille syntyy elävä ja vapautunut vuorovaikutus. Sen kaltainen

vuorovaikutus syntyy Hämeenniemen mukaan vain harvoissa, aivan parhaissa konserteissa. (Hämeenniemi 2007, 14 & 28.)

Katusoitossa tällainen vuorovaikutus on kuitenkin mahdollinen, jos vain muusikko osaa ja uskaltaa siihen tarttua. Yleisö lähettää esiintyjälle tietoisesti ja tiedostamattaan viestejä, jotka antavat tälle tärkeää palautetta (Irving 2002, 115–116). Tietoiset viestit voivat olla esimerkiksi aplodeja, suullisia kiitoksia tai kilahdus katusoittajan rahakulhossa.

Tiedostamaton viesti syntyy heidän ruumiinkielestään kuten istuma-asennoista, ilmeistä tai pään ja silmien liikkeistä. Kun esiintyjä huomaa yleisön joukossa ihmisen, jonka kehon kieli viestii kiinnostusta ja innostusta, saa esiintyjä vahvistusta itseluottamukselleen. (Mp.) Ympäristön positiiviset viestit saavat soittajan tuntemaan itsensä päteväksi, ja saavat hänet esittämään parastaan (Arjas 1997, 69).

Jos joku yleisöstä päättää tulla antamaan suullista palautetta soittajalle, on tämän hyvä olla valmistautunut ottamaan se vastaan oikein. Palautteen antajaa kiitetään, olipa esitys mennyt omasta mielestä miten tahansa. Itsensä vähättelyyn tai ylikorostamiseen ei kannata sortua. (Nevanko 2005, 29.) Katusoiton kohdalla korostuu, kuinka esiintyjä on aina esillä, vaikka ei enää esiintyisikään. Soittaja on esillä niin pitkään, kun on yleisön keskuudessa ja katusoittaja tunnistetaan, vaikka hän olisi jo lopettanut soiton. Itse sain huomata tämän monta kertaa, kun jäin kiertelemään toria soiton jälkeen. Monet torikauppiat kommentoivat minulle soittoani ja sen luomaa tunnelmaa vasta tässä vaiheessa.

Toinen seikka, johon katusoittajan on hyvä varautua, on se, että katumuusikolle tullaan puhumaan helpommin kuin esimerkiksi konserttiesiintyjälle. Katusoiton olemukseen kuuluu tietty avoimuus ja välittömyys, mikä ei konserteissa välity yhtä helposti. Niinpä aivan ventovieraat ohikulkijat saattavat helposti tulla puhumaan katusoittajalle. Kaikenlaisen palautteen vastaanottamiseen ja muuhun jutteluun kannattaa siis varautua henkisesti, jos suunnittelee katumuusikon uraa.

Jutteluaktiivisuudessa oli havaittavissa selkeitä eroja eri puolilla Etelä-Suomea. Karkeasti jaettuna vähiten minulle tultiin puhumaan Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa. Eniten juttelijoita oli Kaakkois-Suomessa ja Hämeessä. Jos tarkastellaan kaupunkien kokoa, näyttäisi jako menevän siten, että pienemmissä kaupungeissa jutellaan enemmän kuin suuremmissa. Silti minulle ei tultu puhumaan juuri lainkaan esimerkiksi Hangossa ja

Karjaalla. Lappeenranta sen sijaan oli hyvin vilkas tällä saralla. Siellä ihmiset tulivat juttelemaan pitkään ja hartaasti, ja saattoivat poiketa sanomaan sanan tai pari useampaankin otteeseen. En kuitenkaan ole varma, kuinka paljon tähän vaikuttivat omat lappeenrantalaistaustani. Itse en tuntenut suurinta osaa puhelijoista, mutta he saattoivat silti tuntea minut (olenhan esiintynyt paljon), tai aistia minusta muuta tuttuutta. Lisäksi soitin Lappeenrannassa useampana päivänä kuin muissa kaupungeissa, ja säätkin suosivat minua siellä ollessani.

Kiinnostavaa oli niin ikään huomata, ketkä minua jäivät kuuntelemaan ja ketkä tulivat useimmiten puhumaan. Suurin osa kuulijoista oli keski-ikäisiä ja sitä vanhempia. Tätä nuoremmat kävelivät yleensä vauhdilla ohi lukuun ottamatta lapsiperheitä, joiden lapset halusivat jäädä kuulemaan. Lapset olivatkin hyvin kiinnostuneita soitostani, ja monesti äidit ja isät antoivat lastensa myös tuoda kolikon kulhooni. Muut 20–40-vuotiaiden lahjoitukset lienevät kuitenkin laskettavissa sormilla. Ahkerimpia kuuntelijoita ja juttelijoita olivat eläkeikäiset ja ns. laitapuolen kulkijat. Tämä on mielestäni ymmärrettävää, sillä heillä on aikaa ja halua jäädä istuskelemaan ja juttelemaan katusoittajan kanssa. Toisinaan tämä "velvollisuus" olla kuulijoiden kanssa vuorovaikutuksessa tuntui minusta kiusalliselta, mutta useimmiten kaikki käyttäytyivät huomaavaisesti ja kohteliaasti minua kohtaan. Toiset kuulijoistani olivat varmaankin yksinäisiä ja kaipasivat lähinnä juttuseuraa, toisia taas tuntui kiinnostavan nimenomaan soittimeni ja soittoni.

Monesti juuri "laitapuolen kulkijat" tuntuivat olevan kiinnostuneita soitostani, ajatuksistani ja kokemuksistani. He myös halusivat edesauttaa menestystäni mm. kehumalla minua kovaan ääneen ohikulkijoille. Eräs mies pysähtyi Lappeenrannassa luokseni yli puoleksi tunniksi. Kappaleiden lomassa hän kyseli minulta mistä tulen, ja missä olen oppinut soittamaan. Hän kuunteli soittoani hartaasti, esitti toiveita ja kehui minua jatkuvasti. Myös ohikulkijoille hän kehui soittoani vuolaasti, ja tuttujaan hän pysäytti minua kuuntelemaan. Kun joku kävi laittamassa minulle rahaa, hän kiitti tätä henkilökohtaisesti ja liikuttui välistä kyyneliin asti. Kun sitten eräs toinen mies tuli kyselemään minulta soitostani, vastaili ensimmäinen puolestani ja kehui minua jatkuvasti niin, että tämä toinen mies hermostui ja ajoi hänet loitommalle. Kotkassa puolestaan eräs koko soittoetuokioni kuunnellut mies rupesi puolustamaan minua puolisoani vastaan, kun tämä tuli auttamaan minua soittimeni kantamisessa. Kyseinen mies luuli, että puolisoani oli venäläinen mafioso, joka tuli korjaamaan soittoansioni omaan taskuunsa.

Yleisimmät puheenaiheet liittyivät ilman muuta soittamiseen. Monet sanoivat siitä sanan tai pari ohi kulkiessaan, toiset jäivät juttelemaan pidemmäksi hetkeksi. Useimmiten kommentit olivat kiittäviä, mutta joskus ne sisälsivät muutakin. Esimerkiksi tulkintaani kappaleesta *Ilta Välimerellä* kommentoitiin kerran melko erikoiseksi, ja minua kehoitettiin kuuntelemaan Viljo Vesterisen levytystä. Kommentti oli siinä mielessä täysin oikeutettu, että en ollut kuunnellut tuota levytystä. Toisaalta uskon, että oma tulkintani oli yhtä oikea, vain erilainen. Irving huomauttaa tähän aiheeseen liittyen, että toki on tärkeää kuunnella äänitteitä ja hakea sitä myötä erilaisia mahdollisuuksia, mutta samalla täytyy olla tarkkana, etteivät nuo vaikutteet peitä soittajan omaa sanottavaa (Irving 2002, 58).

Soittoni lisäksi minulle kommentoitiin monesti sen synnyttämää tunnelmaa. Varsinkin torikauppiat kiittelivät, että harmonikkamusiikki luo torille "aidon tunnelman". Jotkut antoivat minulle jopa pieniä lahjoja, kuten tuokkosen mansikoita tai posliinisen teepussin alusen, koska soittoni loi tunnelmaa, joka teki torista viihtyisemmän asiakkaille ja edesauttoi siten kauppiaiden myyntiä.

Monet niistä ohikulkijoista, jotka jäivät juttelemaan kanssani pidemmäksi aikaa, halusivat kertoa minulle omasta musiikkiharrastuksestaan, tai kysellä minun soitostani ja soittimestani. He saattoivat kertoa, mitä kappaleita osaavat itse soittaa, minkälainen soitin heillä on tai mikä arvosana heillä oli laulusta. Toisilla harrastus oli jo saattanut hiipua, mutta ajatuksia soitosta oli silti runsaasti. Usein nämä harrastuskertomukset esiteltiin ikään kuin tukena muille kommenteille – niillä haettiin jonkinlaista lisäuskottavuutta ja asiantuntijan leimaa. Toisaalta osa yleisöstä tuntui tulevan juttelemaan ihan vain juttelemisen ilosta, ja puheenaiheeksi otettiin soitto tai musiikki, koska se oli sopivasti tarjolla ja koska siitä oli jotain sanottavaa. Eräs nainen kävi monta kertaa kertomassa minulle, että hänellä oli kansakoulussa aina kymppi laulusta, ja että hän tuntee kaikki kappaleet, joita soitan. Hän tuntui olevan innoissaan tästä seikasta.

Soitto- ja musiikkipuheenaiheet olivat siis paljon esillä. Niiden ohella yleisin puheenaihe liittyi taustoihini. Minulta kysyttiin yllättävän usein, olenko suomalainen. Myöntävä vastaus oli kyselijöille mieleinen, ja monesti he jäivät vielä hetkeksi päivittelemään itäeurooppalaisten lisääntyntä määrää katukuvassa. Muutaman kerran minulta kysyttiin myös koulutustani ja harmonikansoittohistoriaani.

Yleisen juttelun lisäksi minulle tultiin pari kertaa tarjoamaan keikkoja. Kotkassa torikahvilan myyjät tulivat kysymään, josko pääsisin heidän kahvilaansa soittamaan Meripäivien aikaan. Samoin Naantalissa minua pyydettiin soittamaan seuraavana päivänä pidettäviin häihin. Ikävä kyllä jouduin kieltäytymään molemmista keikoista tiiviin aikatauluni vuoksi. Olin silti iloinen, että minua kysyttiin, koska se osoitti, että soitostani on pidetty. Lisäksi se todisti, että kadulla soittamalla voi markkinoida itseään ja saada ns. oikeita keikkoja.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa esittelen katusoittotutkimuksesta saatuja tutkimustuloksia. Ensiksi otan kantaa katusoiton yleiseen kannattavuuteen. Sen jälkeen havainnoin sään, soittopaikan ja -ajan mahdollisia vaikutuksia. Seuraavaksi paneudun havaintoihini ohjelmistovalintojen vaikutuksesta. Luvun lopuksi esittelen havaintojani soittajan tuttuuden merkityksestä.

5.1 Kannattavuus

Perustan näkemykseni katusoiton kannattavuudesta vertailuihin. Vertaan omia tulojani mm. Muusikkojen liiton suosituksiin sekä Kelan tukiin. Vertaan myös tulojani arvioituihin menoihin, jolloin selviää, jäikö rahaa yli.

5.1.1 Tulot

Katusoitin heinäkuun 2009 aikana yhteensä 20,5 tuntia. Tässä ajassa ehdin ansaita kaiken kaikkiaan 500,05 euroa, mikä on mielestäni hyvä palkka suhteellisen vähästä työstä. Keskiansioni työtuntia kohden olivat 24,39 euroa. Katusoittajan ansioista puhuttaessa täytyy kuitenkin muistaa, että eri soittokertojen ansiot vaihtelevat hyvin paljon. Heikoimmat ansiot jäivät alle 10 euroon tunnissa, kun taas suhteessa parhaat tunnintuottivat yli 40 euroa. Ero pienimmän (8,05€) ja suurimman (47,80€) tuntipalkan välillä on lähes 40 euroa.

1.6.2009 alkaen Muusikkojen liiton (RTES 2009) määrittämä ravintolamuusikon minimipäiväpalkka on arkisin 113,25 euroa. Minimituntipalkka puolestaan on 18,88 euroa. Katusoitossa minimipalkkoja ei tietenkään ole: huonona päivänä tulot jäävät pieniksi soiton kestosta riippumatta. Esimerkiksi Jyväskylässä ansaitsin kahden tunnin soitolla yhteensä 20 euroa, mikä jää lähes 30 euroa keskiansioistani. Jos vertailuun otetaan katusoittajan keskiansiot ja ravintolamuusikon minimituntipalkka, huomataan kuitenkin, että katusoitto kestää vertailun. Siinä voi ansaita jopa ihan hyvin.

Kelan maksama opintotuki koostuu opintorahasta (298€/kk) ja asumistuesta (26,90–201,60€/kk) sekä opintolainan valtiontakauksesta. Jos opiskelija saa täyttä opintotukea, mutta ei nosta lainaa, ovat opiskelijan kuukausittaiset tulot maksimissaan 499,60 euroa. (Kela 2010.) Tällöin tulot vastaavat katusoittokiertueeni ansioita, 500,05 euroa. Tulojen vertailussa täytyy kuitenkin ottaa huomioon myös verotus.

Veroista puhuttaessa on tärkeää muistaa, että veroprosentti on aina henkilökohtainen ja siihen vaikuttavat koko vuoden tulot. Eri henkilöiden verotus on siis aina erilainen, eikä siitä siksi voi sanoa yleisellä tasolla kovinkaan paljon. Oman veroprosenttini perusteella jää katusoittotuloistani käteen 447,54 euroa. Opintotukeeni on puolestaan verotuksen jälkeen 469,80 euroa. Näin verrattuna katusoiton ja opintotuen välillä on suurempi ero kuin jos veroja ei huomioida. Täytyy kuitenkin muistaa, että katusoiton tulonhankintakulut voidaan vähentää verotuksessa, joten katusoiton vero-osuus pienenee, ja käteen jää enemmän.

Kelan maksama työmarkkinatuki on puolestaan 25,63 euroa/päivä, ja sitä maksetaan 5 päivältä viikossa. Kuukausittaisen työmarkkinatuen suuruus on keskimäärin 551 euroa/kk (21,5 x 25,63 €) ja siitä maksetaan aina 20 prosentin ennakkopidätys. (Kela 2010.) Jos olisin nostanut työmarkkinatukea samalta aikajaksolta kuin minkä aikana toteutin kiertueeni (30.6.–1.8.2009), olisi minulle verojen jälkeen jäänyt 492,01 euroa. Vertailussa työmarkkinatukeen katusoittotuloni jäävät siis noin 45 euroa pienemmiksi.

Vertailtaessa katusoittotulojani lakimääritteisiin tuloihin on kuitenkin hyvä muistaa, että kuukauden aikana ansaitsemani summa (500,05€) muodostui varsin vähällä soitolla. 20 tuntia kuukaudessa on vähän, eikä sen kasvattaminen liene kovinkaan vaikeaa. Vaikka tartuin suurimpaan osaan soittomahdollisuuksista kiertueeni aikana, olisin voinut vielä venyttää soittoaikojani. Näin kuukausituloni olisivat hyvin todennäköisesti nousseet.

5.1.2 Menot

Soittokiertueeni ei tuottanut pelkästään tuloja vaan aiheutti myös menoja. Minua se ei haitannut, sillä kiertue toimi myös kesälomamatkana, jonka varrella kävin tapaamassa sukulaisiani ja ystäviäni. Katusoiton kannattavuusarvioon se kuitenkin vaikuttaa, sillä mitä enemmän kuluja on, sitä vähemmän rahaa jää käteen. Kuluja kertyy ainakin matkustamisesta, majoituksesta ja ruuasta. Rahanmenoon voi kuitenkin vaikuttaa valinnoillaan.

Yksi tärkeä menoerä ovat matkakulut. Itse käytin autoa, mikä tuntui parhaalta vaihtoehdolta, koska omalla autolla kulkeva ei ole sidottu aikatauluihin. Lisäksi sain siinä kulkemaan kaiken tarpeellisen kuten soittojakkaran ja harmonikan, teltan ja retkikeittimen. Juna ja bussi ovat toinen hyvä vaihtoehto, eivätkä ne tule opiskelijalle

kovin kalliiksi. Lisäksi voi "liftata", mikä on varmasti halvin vaihtoehto, jos vain rohkeus riittää.

Kiertueeni aikana ajokilometrejä kertyi yhteensä 4236 km. Sen ajamiseen kuluneet polttoaineet tulivat maksamaan kutakuinkin 320 euroa, mikä on 64 % koko kuukauden tuloista. Täytyy kuitenkin huomioida, että matkareittini oli varsin mutkittileva, koska kiersin tapaamassa ystäviäni ja sukulaisiani. Ylimääräisiä kilometrejä kertyi siis runsaasti.

Majoitusvaihtoehtoja löytyy niin ikään kaikenlaisia: hotellit ja hostellit ovat mukavia majapaikkoja. Leirintäalueen mökki- tai telttapaikat ovat edullisempi vaihtoehto, mutta jokamiehen oikeuksilla teltassa voi majoittua myös ilmaiseksi. Majoitusta suunnitellessa kannattaa pitää mielessä myös sukulaiset ja tuttavat.

Itse majoituin matkallani lähinnä teltassa ja sukulaisten luona. Teltan pystytin kolmesti leirintäalueelle ja kahdesti metsään. Yhden yön vietin sateen vuoksi mökissä. Loput yöt vietin sukulaisten tai tuttavien luona. Majoituksesta koitui siis melko vähän kuluja, kaiken kaikkiaan 80 euroa. Yllätyin kuitenkin muutaman kerran siitä, miten paljon telttamajoitus leirintäalueella voi maksaa. Esimerkiksi Nokialla telttayöpyminen maksoi 21 euroa. Halvimmalla telttapaikan sai Töysässä Sepänniemen leirintäalueella. Siellä yö maksoi 13 euroa.

Reissussa syömiseen kannattaa myös budjetoida rahaa. Se on aina kalliimpaa kuin kotioiloissa. Vaikka kylmälaukussa kulkee välipalatarvikkeita, ja retkikeittimessä voi keittää lämpimiä ruokia, tulee ulkona syötyä lähes päivittäin. Tyypillinen ruoka-annos maksaa vähintään 7,50 euroa, mikä on 5 euroa enemmän kuin opiskelijahintainen lounas. Söin ulkona 23 matkapäivästä noin 12:na, joten ylimääräisiä ruokakuluja kertyi vähintään 60 euroa.

Autolla liikkuvalla tulee lisäksi kuluja pysäköintimaksuista, koska katusoittajalle otollisin työympäristö on usein kaupungin ydinkeskustassa. Autolla joutuu siis ajamaan maksullisille paikoille. Auton voisi toki jättää syrjempään, mutta jos halpoja pysäköintipaikkoja ei tunne, niitä harvoin löytää sattumalta. Lisäksi harmonikka on painava soitin, joten ajoin autolla yleensä mahdollisimman lähelle soittopaikkaa. Pysäköintimaksuja kertyi kiertueeni aikana suhteellisen paljon, lähes 20 euroa.

Jos kaikki kuluarviot lasketaan yhteen, saadaan matkan kokonaiskuluiksi 480 euroa. Tästä suurin osa on bensiinikuluja. Niitä olisi voinut helposti vähentää kulkemalla suurempia reittejä, mutta sitä en tällä kertaa halunnut tehdä. Majoituksessa pääsin suhteellisen halvalla, samoin kuin ruokakuluissa. Kaiken kaikkiaan katusoittoamatkistani koituneet kulut jäivät hiukan tuloja pienemmiksi – käteen jäi 20 euroa. Verojen ja verovähennysten jälkeen tulot ja menot lienevät kuitenkin kutakuinkin samat, joten varsinaisesta kannattavuudesta ei voida puhua. Katusoitolla sai kuitenkin katettua lomamatkan kulut.

5.2 Sää

Minun onnekseni heinäkuu 2009 oli melko lämmin ja kaunis. Vaikka hellettä ja aurinkoa ei riittänyt aivan kaikille päiville, ei ulkona silti ollut kovin kylmä, ja sadepäiviä oli vain muutama. 23 matkapäivästä pääsin soittamaan 14:nä ainakin vähän ja vain kolme päivää jäi kokonaan väliin sateen vuoksi. Lisäksi jouduin kaksi kertaa lopettamaan kesken, kun alkoi sataa. Muutama kiinnostava soittopaikka, kuten Kuopion tori, jäi osaltani kokonaan väliin vesisateen vuoksi.

Päätin, etten soittaisi ollenkaan sadesäällä, vaikka katoksissa, tunneleissa ja talojen syvennyksissä on toki mahdollista soittaa myös sateella. Monet katumuusikot tekevät näin. Päätökseni johtui siitä seikasta, että soittimeni on hyvin arvokas ja liian herkkä altistettavaksi niin runsaalle kosteudelle – se joutui kiertueen aikana muutenkin koville ulko-olosuhteissa.

Se seikka, etten soittanut sateella, vaikutti tietysti katusoittoansioihini: jos ei soita, ei rahaa kerry. Erityisen kiinnostavaa oli kuitenkin huomata, että sateisen sään vaikutus ei näkynyt ansioissani muuten. Tämän osoittavat seuraavat esimerkit:

Sekä Naantalissa että Varkaudessa ehdin soittaa melko hiljaisella torilla noin puoli tuntia, ennen kuin synkät pilvet alkoivat sataa vettä. Naantalissa tienasin silti jopa 23,90 euroa kun taas Varkaudessa tulot jäivät 5,10 euroon. Uhkaavat pilvet eivät siis vaikuttaneet ainakaan samalla tavalla. Vastaavasti Tampereen kävelykadulla tienasin todella kauniilla ja lämpimällä säällä tunnin aikana 12,25 euroa. Helsingissä sain 12 euroa kasaan jo puolessa tunnissa, samanlaisella säällä, samankaltaisessa paikassa.

Näiden esimerkkien perusteella luulen, että säällä ei ole niin paljon merkitystä, kuin voisi kuvitella. Sateen vaikutus lienee lähinnä välillinen – huonolla säällä ihmisiä on yleensä

vähemmän liikkeellä kuin kauniilla säällä, ja hyvää (eli vilkasta) soittopaikkaa voi olla vaikeampi löytää. Pelkän sään vaikutusta on kuitenkin vaikea arvioida.

5.3 Sijainti

Toinen tekijä, joka voi vaikuttaa soittamaan pääsemiseen, on paikkakunta: pienillä paikkakunnilla on toisinaan vaikea löytää paikkaa, jossa ihmisiä liikkuisi. Kiertueeni aikana jouduin jättämään ainakin neljä paikkakuntaa väliin vain siksi, että niiden keskuksissa ei näkynyt liikettä juuri lainkaan. Nämä kunnat olivat Jämsä, Orivesi, Äänekoski ja Saarijärvi.

Suuremmissa kaupungeissa ihmisiä oli liikkeellä, ja soittopaikat löytyivät melko helposti. Silti niistäkään kaikki eivät tuottaneet toivottua tulosta. Turku, Tampere ja Jyväskylä olivat kaikki hyvin lupaavia: ihmisiä oli paljon liikkeellä ja sää oli kaunis. Löysin soittopaikat keskeisistä kohdista kävelykaduilta ja ihmiset tuntuivat olevan mielissään, sillä he pysähtyivät kuuntelemaan. Silti kaikissa kolmessa paikassa ansiot jäivät todella pieniksi. Kaikista vähiten rahaa kertyi Turussa (8,05€), eniten Tampereella (12,25€). Näiden kaupunkien tuloihin on verrattavissa vain Varkaus tyhjine toreineen ja sadesäineen. Siellä ansaitsin 5,10 euroa puolessa tunnissa.

Yksi syy siihen, että suuremmissa kaupungeissa rahaa kertyi vähänlaisesti, lienee se, että katusoittajia on aina liikkeellä melko paljon, mikä aiheuttaa kilpailua. Esimerkiksi Tampereella ja Jyväskylässä oli paljon katusoittajia, joten ihmisillä oli enemmän vaihtoehtoja, kenelle ja milloin rahaa antavat. Suuremmissa kaupungeissa ihmiset ovat myös tottuneempia soittajiin, eivätkä ilahdu katusoitosta niin paljon kuin pienemmissä kaupungeissa.

Kaikista tuottoisimpia olivat keskisuuret kaupungit, kuten Naantali, Lappeenranta, Hämeenlinna ja Kotka. Niissä ihmisiä oli liikkeellä paljon, mutta katusoittajat eivät vaikuttaneet olevan päivittäinen osa katukuvaa. Niinpä ihmiset näyttivät todella ilahduttavan soittajasta ja tulivat juttelemaan ja antamaan rahaa, jotta soitto jatkuisi. Kaikissa näissä kaupungeissa tuntiansioni ylittivät reilusti 30 euroa (liite 2). Kaupunkien koko oli maantieteellisessä mielessä ainoa tekijä, jonka huomasin vaikuttavan katusoittajien suosioon. Jutteluinto oli tosin itäisessä Suomessa vilkkaampaa kuin läntisessä (vrt. luku 4.2).

Tätä taustaa vasten oli yllättävää huomata, että Suomen suurimmissa kaupungeissa, Helsingissä ja Espoossa, ihmiset antoivat rahaa, vaikka näissä kaupungeissa katusoittajat ovat kaikista tutuin näky. Turun, Tampereen ja Jyväskylän perusteella odotin, että ansioni jäisivät taas kymmenen euron pintaan, mutta Espoossa ne ylittivät 20 euroa ja Helsingissäkin 12 euron kertymiseen meni vain puoli tuntia. Mikä tähän sitten voisi olla syynä?

Ohikulkijoiden kommenttien perusteella luulen, että syitä oli kaksi. Ensinnäkin soittotaidolla tuntui olevan suuri merkitys. Monet pysähtyivät kuuntelemaan ja tulivat erikseen kiittelemään soittoani ja kappalevalintojani. Pääkaupunkiseudulla hyvää soittotaitoa arvostetaan, koska kaduilla on jatkuvasti niin monentasoisia soittajia. Lisäksi katutaide on sen verran vahva osa Helsingin kaupunkikuvaa, että ihmiset luultavasti kokevat suurempaa vastuuta taiteilijoiden tukemisesta.

Toinen syy menestykselleni näytti olevan se, että olen suomalainen. Tämän seikan merkityksen huomasin muillakin paikkakunnilla. Varsin usein ihmiset tulivat varta vasten kysymään minulta, olenko suomalainen, ja antoivat rahaa, kun vastaus oli myönteinen. Näitä kyselyitä tuli erityisen paljon Helsingissä. Usein kyselyä seurasi pieni puheenvuoro siitä, kuinka paljon itäeurooppalaisia soittajia kaduilla nykyään näkee.

Paikkakunnan koolla vaikuttaa siis olevan varsin suuri merkitys katusoiton kannattavuuteen, mutta myös itse soittopaikan valinnalla näyttäisi olevan vaikutusta. Ohikulkijoita täytyy olla, mutta kaikista vilkkain paikka ei välttämättä ole tuotteliain. Tämän seikan huomasin sekä Jyväskylässä että Hangossa.

Jyväskylässä soitin saman kävelykadun kahdessa eri kohdassa. Toinen oli koko kävelykadun vilkkaimmalla paikalla eli kohdassa, jossa toinen liikekatu risteää sen kanssa, toinen taas syrjempänä samalla kadulla. Kumpikaan paikka ei ollut erityisen tuottelias, mutta hiljaisemmassa kohdassa kolikon antoi suhteessa useampi ohikulkija. Kulkijoita oli liikkeellä vähänlaisesti, mutta silti rahaa tuntui tulevan tasaiseen tahtiin. Vilkaammalla paikalla ihmiset jäivät kyllä kuuntelemaan, mutta eivät antaneet rahaa. Lähes puoli tuntia ehti kulua, ennen kuin ensimmäinenkään kuulija heitti rahaa kippooni.

Hangossa soitin ensin hiljaisemmalla paikalla, kävelykadulla. Ihmisiä oli melko vähän liikkeellä, mutta monet jäivät kuuntelemaan pitkäksikin aikaa ja suuri osa ohikulkijoista

antoi rahaa. Myöhemmin siirryin iltatorille, johon minut neuvoi paikallinen mies. Iltatori sijaitsi sataman lähellä, ja siellä oli todella paljon ihmisiä ja hyvä markkinatunnelma. Siitä huolimatta rahaa tuli vähemmän. Kävelykadulla ansaitsin tunnissa 32 euroa, iltatorilla tuntituloni olivat 26 euron luokkaa.

Paikkavalinnassa näyttäisi siis pätevän sama kuin paikkakunnan valinnassa: kaikista vilkkain ei välttämättä olekaan paras. Hieman rauhallisempi soittopaikka voi olla parempi. Vilkaissakin paikoissa ihmiset kyllä jäävät kuuntelemaan, mutta eivät anna yhtä useasti rahaa. Ehkäpä ihmiset kokevat enemmän vastuuta soittajan tukemisesta, jos muita mahdollisia tukijoita ei ole lähettyvillä. Vilkaalla soittopaikalla ohikulkemisen kynnyks on matalampi. Ilmiö lienee sama, kuin hätään joutuneiden auttamisessa – ihmisjoukossa on helppo ajatella, että joku muu varmasti auttaa.

Kun katusoittaja pohtii, mihin asettua soittamaan, muodostuu keskeiseksi valinta torin ja kadun välillä. Ne ovat ilmapiiriltään hieman erilaisia vaihtoehtoja. Kävelykadulla meno on yleensä vilkkaampaa, ja ohikulkijoita on enemmän. Torilla tunnelma on rauhallisempi. Monet tulevat sinne kiireettöminä aamupäivinä nauttimaan aamukahvista ja tunnelmasta. Jos menee soittamaan torille, on hyvä kuitenkin varautua siihen, että kuulijoista suuri osa on eläkeläisiä. Nuoriakin toreilla toki liikkuu, mutta eläkeläisiä niillä on suhteessa enemmän. Vastaavasti kävelykaduilla näkee enemmän nuoria. Erosen (1998) määritelmä hyvästä soittopaikasta on mielestäni osuva: Hyvä soittopaikka on sellainen, jolla liikkuu tarpeeksi paljon ihmisiä, olipa se tori tai muu liike- ja tapaamispaikka. Lisäksi paikan on hyvä olla jossain määrin suojassa häiritsevältä liikenteen melulta. Näin paikalta löytyy kuulijoita, ja musiikin kuuleminen ja kuuntelu on mahdollista. (Mts. 129.)

5.4 Soittoaika

Soittoajalla voi olla hyvin suuri merkitys katusoittajan tuloihin. Tämä pätee varsinkin toreilla, jotka alkavat puolen päivän aikaan hiljentyä, kun myyjät sulkevat kojunsa. Sain huomata, miten hyvin vanha sanonta "aikainen lintu madon nappaa" pätee toreilla edelleen. Ja koska torit olivat yleisesti ottaen hyviä soittopaikkoja, eli niillä tienasi hyvin, kannattaa niille mennä, kun väkeä on vielä liikkeellä.

Esimerkiksi Varkauden torille ehdin vasta noin 13:n aikoihin. Silloin tori oli jo varsin hiljainen, ja tulot jäivät sen mukaisiksi (5,10€ 30min). Juttelemaan tullut torikahvilan myyjä kertoi kuitenkin, että samana aamuna joku soittaja oli tienannut 75 euroa. Hän

kehotti minua tulemaan seuraavana aamuna uudestaan, ja tällä kertaa vähän aiemmin. En kuitenkaan jäänyt Varkauteen toiseksi päiväksi, joten en tiedä, olisinko todella menestynyt paremmin seuraavana päivänä.

Kävelykadulla soittoajalla ei ole samalla tavalla merkitystä. Soitin Jyväskylässä saman päivän aikana kaksi kertaa: päivällä (klo 13–14) ja illalla (klo 18.30–19.30). Soittopaikkani oli lähes sama, vaikka yleisön määrä oli todella erilainen – päivällä kuulijoita oli hyvin paljon, kun taas illalla huomattavasti vähemmän. Silti ansioni olivat kutakuinkin samankokoiset. Illalla n. 10 euroa saatiin siis kasaan suhteessa pienemmältä väkijoukolta.

Omien tutkimustulosteni perusteella soittoajalla näyttäisi siis olevan merkitystä, jos soittopaikkana on tori. Kävely- ja rantakaduilla vuorokaudenajalla ei ole yhtä paljon merkitystä. Keskeisimmäksi tekijäksi näyttää jälleen nousevan yleisö ja sen määrä. Ihanteellisella soittopaikalla väkeä on liikkeellä, mutta ei liikaa. Tällainen paikka voi löytyä mihin aikaan tahansa.

5.5 Ohjelmisto

Harmonikan historia ja maine (jotka esittelin luvussa 2.1) vaikuttavat vahvasti siihen, minkä tyyppisenä soittimena ihmiset harmonikkaa edelleen pitävät ja minkälaisia kappaleita toivovat kuulevansa. Katusoittotilanteessa tämä seikka korostuu, sillä yleisössä on paljon ns. tavallista väkeä. Harmonikan kulta-ajan teokset olivat selvästi suosituimpia, mikä näkyi sekä ansioissani että kappaletoiveissa. Virtuositeokset saivat puolestaan paljon suosiota sekä tuttuutensa että näyttävyytensä tähden.

Jaoin kiertueella soittamani ohjelmiston eri genreihin, ja pidin kirjaa eri teosten soittokerroista (Liite 1). En kuitenkaan pystynyt laskemaan tarkemmin, kuinka paljon rahaa kunkin kategorian soidessa kertyi, koska laskin rahat aina vasta lopetettuani soiton. Sen sijaan tarkkailin, ketkä toivat rahaa minkäkin kategorian aikana. Yleinen jako näytti melko selvältä. Tyypillisin kuulijakuntani eli keski-ikäiset ja sitä vanhemmat innostuivat erityisesti harmonikan kulta-ajan teoksista sekä virtuoosikappaleista. Elokuvamusiikki, klassikot ja jazzahtavat kappaleet keräsivät suhteessa enemmän suosiota vähän nuoremmilta kuulijoilta (arviolta 30–40-vuotiailta). Nämä eivät yleensä juuri tuoneet rahaa, mutta kun toivat, tapahtui se useimmiten juuri näiden kategorioiden soidessa. Kansanmusiikin ja ranskalaishenkisten kappaleiden kohdalla en huomannut erityistä säännönmukaisuutta.

Kulta-ajan- ja virtuoositeosten suosio oli havaittavissa myös toiveista, joita minulle tultiin esittämään. Suosituimmat kappaleet edustavat kaikki sitä harmonikkaohjelmistoa, joka tuli tunnetuksi 30- ja 40-luvuilla muun muassa Viljo Vesterisen levytysten myötä. Näitä teoksia ovat esimerkiksi *Metsäkukkia* ja *Säkkijärven polkka* (Ahvenainen 1980, 25–26). Suosiota saivat myös mm. Pietro Frosinin virtuoosikappaleet *Iltä Välimerellä* ja *Oliivien kukkiessa*. Elokuvamusiikkia ja muita klassikoita sen sijaan ei toivottu kuin kerran, ja sekin tapahtui hieman leikkimielisesti: *Cherbourgin sateenvarjoja* toivottiin, kun juuri oli alkanut sataa ja ihmiset kaivoivat sateenvarjojaan esiin. Toivekappaleiden genreistä puhuttaessa täytyy kuitenkin huomioida, että osaa toivotuista teoksista en tuntenut lainkaan. Näiden teosten mahdollisista kategorioista en siis osaa sanoa mitään. (Liite 1.)

Mielestäni myös toiveiden esittämiseen liittyvät tekijät olivat mielenkiintoisia. Niitä ei nimittäin tultu esittämään kaikilla soittokerroillani, vaan melko vaihtelevasti. Yleinen jako oli samankaltainen kuin aiemmin kuvatussa puheliaisuudessa: Kaakkois-Suomessa ja Hämeessä toiveita esitettiin paljon, Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa vähän. Toivomisella oli siis selvä yhteys yleisön yleiseen aktiivisuuteen. Tyypillisimmät toivojat olivat keski-ikäisiä ja sitä vanhempia miehiä, ja yleensä he toivat aina rahaa joko toiveen esittämisen yhteydessä tai toivekappaleen soiton jälkeen.

5.6 Tuttuus

Kiertueeni loppupuolella halusin vielä ottaa selvää, onko soittajan tuttuudella merkitystä ansioihin. Niinpä koetin minimoida muut muuttujat, ja menin kolmena peräkkäisenä aamuna samaan aikaan soittamaan Lappeenrannan torille. Olin käynyt siellä myös kerran aiemmin kiertueeni aikana. Hyväksi onneksi sää oli hieno kaikkien neljän päivän ajan, joten olosuhteet olivat hyvin samanlaiset, eikä niiden voida ajatella vaikuttavan tuloksiin.

Vaikka kolme peräkkäistä päivää kestänyt kokeiluni oli liian lyhyt varmojen tulosten saamiseen, vaikuttaa siltä, että tuttuudella on kielteistä vaikutusta katusoittajan ansioihin. Samalle soittajalle ei viedä kolikkoa kovin moneen kertaan, eikä toriyleisö ehdi vaihtua niin paljon, että rahaa kertyisi joka päivä yhtä paljon. Kolme peräkkäistä päivää olivat torstai, perjantai ja lauantai. Näistä ensimmäisenä, hieman hiljaisempänä päivänä tienasin 24,50 euroa, toisena 35 euroa ja kolmantena selkeästi vähemmän: 16,85 euroa. Jo ensimmäisenä päivänä tuttuus saattoi kuitenkin vaikuttaa, sillä olin soittanut samassa paikassa kaksi viikkoa aiemmin. Silloin keräsin parhaan kassan: 42,70 euroa tunnissa.

Soittajan tuttuus näkyi soittoansioitteni lisäksi erityisesti ihmisten jutteluinnossa. Minulle tultiin kyllä juttelemaan kaikilla kerroilla, mutta loppua kohden juttujen määrä piteni ja aiheet alkoivat rönsyillä enemmän. Kun ihmiset alkoivat tunnistaa minut tai olivat ehkä jo vaihtaneet kanssani muutaman sanan, he alkoivat pitää minua tutumpana, ja tulivat juttelemaan enemmän. Viimeisenä päivänä puhelijoita oli jo niin paljon, että soittamiseen oli vaikea keskittyä.

Tulin siis kolmipäiväisen kokeiluni aikana yleisölle tutummaksi. Tämä näkyi ansioideni vähenemisenä ja juttelun lisääntymisenä. Kuitenkin täytyy muistaa, että kyseessä oli vain yksi kaupunki, jossa ihmiset tuntuivat olevan muutenkin sosiaalisia. Toisaalla tulokset olisivat voineet olla erilaiset. Tuloksiini saattoi myös vaikuttaa se seikka, että viimeisenä soittopäivänäni olin tavallista väsyneempi ja innottomampi.

6 POHDINTAA

Tässä luvussa jatkan kokemusteni ja tulosteni pohdintaa. Otan myös kantaa tutkimukseni pätevyYTEEN ja onnistumiseen. Lopuksi kuvaillen ja pohdin kokemuksen merkitystä itselleni niin ammatillisessa mielessä kuin henkilökohtaisellakin tasolla.

Yksi kysymys, joka tutkimukseni aikana nousi monesti esiin, liittyi siihen, millainen vaikutus itäeurooppalaisilla soittajilla on ollut katusoittajien maineeseen ja ansioihin. Kuten katusoiton historiakuvausessa (luvussa 2.1) kävi ilmi, 1970-luvun uuden nousun myötä katusoittoa pidettiin arvokkaana osana kaupunkikulttuuria, ja monet katumuusikot olivat vähintään musiikin puoliammattilaisia. Itäblokin avautumisen myötä sieltä tulleet katumuusikot ovat kuitenkin aiheuttaneet selvää inflaatiota katusoittajien suosioon (Kupiainen 2010, 5). Kupiainen kuvailee 1990-luvun alussa tekemäänsä Euroopan matkaa, jonka aikana hän elätti nelihenksen perheensä pelkästään katusoittamalla. Tähän tarkoitukseen riitti kolme tuntia soittoa viikossa. (Mp.)

Itäblokin avautuminen on muuttanut tilanteen. Osa Suomeen tulleista soittajista on taitavia muusikoita, mutta osalla soitin on mukana lähinnä rekvisiittana. Tämä on vaikuttanut kuulijoiden asenteisiin. Minulta tultiin monesti kysymään kansalaisuuttani. Kun kerroin olevani suomalainen, antoivat kysyjät minulle rahaa ja päivittelivät hetken itäeurooppalaisten muusikoiden määrää ja heikkoja soittotaitoja. Osa tuntui suhtautuvan heihin hyvin negatiivisesti.

Nämä soittajat tuntuvat tahranneen katusoiton mainetta osittain jopa musiikin ammattilaisten mielestä. Esimerkiksi Muusikkojen liiton edustaja ei näe katusoittoa lainkaan varteenotettavana esiintymismuotona muusikolle, vaan pitää sitä lähinnä kerjäskeinona. Tällaista työllistymistapaa liitto ei kannusta käyttämään, sillä katumuusikon ansiot perustuvat vain "tippeihin", eivät työehtosopimukseen, mikä voi heikentää myös muusikkojen yleistä palkkausta (Nieminen, 2010).

Vaikka itäeurooppalaiset katusoittajat olisivatkin vaikuttaneet katusoiton yleiseen arvostukseen ja kannattavuuteen, omiin ansioihini heillä tuntui olevan positiivinen vaikutus. Monet kuulijat kiittelivät soittotaitoani verrattuna näiden kollegojeni soittoon. Lisäksi osa tuntui antavan minulle rahaa ihan vain kannatuksesta. Soittotaitoni ohella kansalaisuuteni oli siis minulle eduksi.

Ohjelmistovalintani ovat toinen seikka, jonka koin vaikuttavan tuloihini hyvin paljon. Niiden vaikutusta on tosin vaikea arvioida suoraan, mutta kuulijakuntaani havainnoimalla sain jonkinlaisen käsityksen ohjelmiston vaikutuksesta. Valtaosa kuulijoistani oli keski-ikäisiä ja sitä vanhempia, ja he tuntuivat iloitsevan tutuista sävelmistä nuoruutensa ajalta. Vastaavasti nuoremmat ohikulkijat kiinnostuivat soitostani enemmän, kun soitin elokuvasävelmiä tai muuta vähän uudempaa viihdemusiikkia.

Ohjelmistoa laatiessani yritin saada koottua mahdollisimman monipuolisen kokonaisuuden, jotta pääsisin havainnoimaan suosioeroja kunnolla. Osassa valitsemistani kansanlauluista on paljon klassisen musiikin vivahteita. Nämä kappaleet saivat eniten suosiota Seinäjoen torilla, jolla oli meneillään hengellinen tapahtuma. Kulta-ajan teokset sekä elokuva- ja klassikkomusiikki olivat varmoja valintoja, mutta erityisesti virtuoosimusiikkia päätin harjoitella lisää kiertuetta varten, koska tiesin sen menevän hyvin yleisöön. Esiintymistilanteissa jännitin kuitenkin näitä teoksia sen verran paljon, etten saanut niitä soitettua, vaan valitsin aina jonkun muun kappaleen. Kiertueellani jäi siis kokonaan soittamatta kaksi ohjelmistoni teosta: *Mustasukkaisuutta ja Polkka mollissa*.

Jälkeenpäin ajateltuna tuntuu oudolta, että en soittanut näitä kahta teosta kertaakaan, kun kuitenkin suostuin soittamaan sellaisiakin toivekappaleita, joita en ollut harjoitellut lainkaan etukäteen. Näiden toiveiden toteuttaminen kysyikin rohkeutta. Monesti en ehtinyt etukäteen muuta kuin vilkaista kappaleita, ja sain siis soittaessa olla todella tarkkana. Joitain toiveita esitin lisäksi jopa korvakuulolta.

Uskon, että minulle esitettyihin toiveisiin vaikutti paljon oma ohjelmistoni. Jos olisin soittanut ainoastaan pop-musiikkia, minulta tuskin oltaisiin tultu pyytämään niin paljon harmonikkaklassikoita. Nyt, kun ohjelmistossani oli paljon tätä genreä, tiesivät ihmiset myös tulla sitä pyytämään. Useimmiten näitä toiveita esittivät keski-ikäiset ja sitä vanhemmat. Olisikin mielenkiintoista tietää, olisinko toisentyppisillä ohjelmavalinnoilla saanut innostettua nuorempaa kuulijakuntaa, vai vaatisiko se myös instrumentin vaihtoa.

Toisaalta en usko, että katusoiton suuntaaminen nuoremmille kuulijoille olisi taloudellisesti kovin järkevää. Vaikka vanhemman väestön lisäksi nuoret ovatkin niitä, joilla on eniten aikaa jäädä istuskelemaan ja kuuntelemaan elävää musiikkia, en usko, että he antaisivat rahaa katusoittajalle aivan yhtä avuliaasti kuin vanhemmat ihmiset. Itse en ainakaan

anna, vaikka soitto tekisikin minuun vaikutuksen. Samasta asiasta viestii myös se, että sain koko kiertueeni aikana vain kaksi kertaa rahaa alle 25-vuotiaalta, vaikka nuoria liikkui paljon soittopaikoillani.

Opinnäytetyöni toteutettiin empiirisen tutkimuksen ja osallistuvan havainnoinnin keinoilla. Tuloksia analysoidessani pyrin kriittisyyteen ja objektiivisuuteen. Silti suurin osa tutkimustuloksista perustuu omille havainnoilleni, joita en osaa pitää aivan luotettavina, sillä kuten Uusitalo (2001) toteaa, on havaintokykymme rajallinen ja usein myös valikoiva. Meillä on taipumus havaita asioita, joita odotamme havaitsevamme. (Mts. 13.) Lisäksi vaikka luottaisimmekin havaintojeni todenperäisyyteen, täytyy myös niiden yleistettävyyttä epäillä. En esimerkiksi usko, että tutkimustani voitaisiin toistaa samanlaisena. Vaikka aikataulut ja ohjelmistot pidettäisiin aivan samanlaisina, ei esimerkiksi säähän ja ohikulkijoiden määrään voitaisi vaikuttaa. Tieteellinen vaatimus tutkimuksen toistettavuudesta (Uusitalo 2001, 25) ei siis toteudu tutkimukseni kohdalla.

Kun pohditaan opinnäytetyöni valenssia, on syytä pohtia myös yhtä ihmistieteiden tärkeimmistä peruskysymyksistä: voidaanko ihmisten toimintaa selittää kausaalisesti? Onko sellaisia kausaalisia voimia, jotka saavat ihmisen toimimaan jollain tavalla vai onko kyseessä lopulta aina yksilön oma valinta? (Uusitalo 2001, 104.) Tämä on mielenkiintoinen kysymys, johon tuskin löytyy vastausta. Silti sitä on hyvä pohtia silloin tällöin, jotta emme sortuisi liialliseen yleistämiseen. Opinnäytetyöni kohdalla kysymys siis kuuluu: voidaanko ajatella, että olisi olemassa tekijöitä, jotka saavat ihmiset antamaan rahaa katusoittajalle, vai onko kyseessä kuitenkin jokaisen oma päätös? Itse olen taipuvainen kallistumaan jälkimmäisen vaihtoehdon kannalle, vaikka opinnäytteessäni pyrinkin löytämään jotain yleistä kausaalisuutta ihmisten käytökselle.

En siis voi olla varma opinnäytetyöni tieteellisestä arvosta, mutta silti sen merkitys itselleni ja ammatilliselle osaamiselleni on selvä. Kiertueeni aikana sain runsaasti arvokkaita kokemuksia ja minussa heräsi paljon ajatuksia. Keräsin esiintymiskokemusta, ja samalla keskittymis- ja muuntautumiskykyni kehittyivät olosuhteiden ja tilanteiden vaihdellessa. Vuorovaikutus yleisön kanssa oli myös antoisaa. Sain paljon suoraa palautetta soitostani, mutta minulle tultiin juttelemaan myös kaikenlaisista muista asioista. Yleisökontaktien myötä pääsin laajentamaan käsitystäni suomalaisista ja heidän eroistaan eri puolilla Etelä-Suomea. Lisäksi opin lisää suomalaisten musiikkimausta ja arvomaailmasta.

Kesäkiertueeni ammatillista mielekkyyttä lisäsi myös se, että sen myötä tulin harjoitelleeksi laajan viihde-ohjelmiston, jota voin hyödyntää myös tulevilla keikoilla. Tämän seikan arvo kasvoi itse asiassa odotettu suuremmaksi, koska en harjoitteluvaiheessa löytänyt keikkakansiotani, vaan jouduin todella opettelemaan uusia kappaleita. En edes muistanut, mitä kaikkea keikkakansioni sisältää, ennen kuin löysin sen syksyn alkupuolella. Nyt sen sisältö on entistä laajempi.

Kiertueeni osoittautui yllättävän kannattavaksi taloudellisessa mielessä. En etukäteen uskonut, että katusoitolla voi ansaita niinkin hyvin. En edes soittanut kovin paljoa, mutta silti soittaminen kattoi kesälomamatkan kulut. Soittoaikoja pidentämällä ansiot kasvaisivat luultavasti sen verran, että katusoittoa voisi pitää hyvänä vaihtoehtona muille kesätöille. Säästöön asti rahaa tuskin jäisi, mutta kyllä sillä kesän yli eläisi.

Rahaa tärkeämpää minulle itselleni oli kuitenkin soittamisen ilo ja sen huomaaminen, mikä vaikutus soitollani oli ohikulkijoihin. Yksi palkitsevimmista hetkistä oli, kun Helsingin Hakaniementorin viereisellä kadulla ihmiset alkoivat pysähtyä kuuntelemaan soittoani, vaikka hetkeä aiemmin he olivat kiitäneet neljän ruuhkassa muiden mukana. Näin sain huomata, että musiikilla on merkitystä ja siihen kiinnitetään huomiota, vaikka soitto tulisikin vain katusoittajan palkeista.

LÄHTEET

- Ahvenainen, Veikko 1980. *Harmonikan käsikirja*. Helsinki: Edition Fazer.
- Anttonen, Pertti 1983. Katu soikoon, julkaisussa *Musiikin suunta* 4/1983: *Katumusiikki*, sivut 4–10. Nurmijärvi: Nurmijärven Sanomien Offsetpaino.
- Arjas, Päivi 1997. *Iloa esiintymiseen*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Asplund, Anneli & Hako, Matti 1981 (toim.). *Kansanmusiikki*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Eronen, Kristiina 1979. *Katusoittajat 1900-luvun Helsingissä*. Seminaarityö, Helsingin yliopisto.
- Eronen, Kristiina 1998. *Musiikkia huviksi ja hyödyksi – katsaus Helsingin katu- ja pihasoittoon vuosina 1900–1983*. Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto.
- Helsingin järjestyssäännöt 2009.
http://www.hel.fi/wps/portal/Ymparistokeskus/Artikkeli?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/ymk/fi/Yritykset,%20toiminnanharjoittajat/Yleis_tapahtumat/Katusoitto, luettu 26.02.2010.
- Hämeenniemi, Eero 2007. *Tulevaisuuden musiikin historia*. Helsinki: Basam Books Oy.
- Irving, Dorothy 2002. *Ammatti: muusikko*, suom. Kaija Nuoranne. Helsinki: Yliopistopaino.
- Järjestyslaki 2003.
<http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/jarjestyslaki/home.nsf/pages/E3D7CFE1685200D4C2256D820042E4D3>, luettu 26.02.2010.
- Kela 2010. <http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/>, luettu 02.02.2010.
- Kupiainen, Teemu 2010. *Viulunsoittaja kadulla*. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Kymäläinen, Helka 1994. *Harmonikka taidemusiikissa*. Helsinki: Hakapaino Oy.
- Nevanko, Sari 2005. *Esiintymisen haasteet ja vaatimukset muusikolle ja niihin valmentautuminen*. Opinnäytetyö, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.
- Nieminen, Jouni 2010. Suomen muusikkojen liiton suullinen tiedonanto puhelimitse 25.2.2010.
- Poliisi 2009. Suomen Poliisi, suullinen tiedonanto Lappeenrannan poliisiasemalla 2.6.2009.
- RTES 2009. Ravintolamuusikkoja koskeva työehtosopimus,
http://www.muusikkojenliitto.fi/tes/tes_pdf/14_.pdf. Luettu 04.01.2010.
- Tampere 2009. Tampereen kaupungin verkkosivut, www.tampere.fi. Luettu 30.6.2009.
- Uusitalo, Hannu 2001. *Tiede, tutkimus ja tutkielma - johdatus tutkielman maailmaan*. Juva: WS Bookwell Oy.
- Verovirasto 2010. Suomen veroviraston yleinen neuvontapuhelin, 2.3.2010.

LIITTEET

Liite 1: Ohjelmisto kategorioittain

		Esityskerrat (toiveet)
Kansanmusiikki		
Taivas on sininen ja valkoinen	Trad, sov. E.M.	2
Heijastus	Otto Palmgren	3
Yksi ruusu on kasvanut	Trad., sov. Matti murto	3
Joraava orava	Jari Komulainen	10
Karjalanpoikia	Trad.	11 (1)
Miilunpolttajan polska	Konsta Jylhä	19
Konstan parempi valssi	Konsta Jylhä	19
Harmonikan kulta-aika		
Väärä vitonen	Trad., sov. Lasse Pihlajamaa	1
Nuoruusmuistoja	Lasse Pihlajamaa	2 (2)
Valkea ruusu	Trad., sov. Kimmo Mattila	3 (1)
Kulkurin valssi	Trad., sov. Veikko Ahvenainen	4
Jätkänhumppa	Paavo Melander	5 (1)
Väliaikainen	Matti Jurva	10
Säkkijärven polkka	Trad., sov. Viljo Vesterinen	10 (3)
Rantakoivun alla	Onni Laihanen	11 (2)
Sirkkojen tanssi	Viljo Vesterinen	16
Satunmaa	Unto Mononen	16 (2)
Metsäkukkia	Trad., sov. Viljo Vesterinen	18 (3)
Ranskalaishenkiset		
Pariisin taivaan alla	Hubert Giraud	8
Ranskalaiset korot	Erik Lindström	11
Pariisin ilta – <i>Soir de Paris</i>	Louis Ferrari	13
Pariisin pyörteissä	Lasse Pihlajamaa	15
Virtuoosikappaleet		
Mustasukkaisuutta	Jacob Gade, sov. Veikko Ahvenainen	0
Polkka mollissa	Helmut Ritter	0
Varisevat lehdet	Paul Norrback	2 (1)
Iltä Välimerellä	Pietro Frosini	14 (3)
Elokuvasävelmiä ja klassikoita		
Hymni rakkaudelle	Marguerite Monnot	2
Cherbourg'n sateenvarjot	Michel Legrand	3 (1)
Rakkaustarina	Francis Lai	5
Sateenkaaren tuolla puolen	Harold Arlen	6
Muukalaiset yössä	Bert Kämpfert	8
Moon river	Henry Mancini	12
Nuoruustango	Kaj Chydenius	12
Jazzahtavat		
Girl from Ipanema	Antonio Carlos Jobim	1
Pink Panther	Henry Mancini	3
Blue Moon	Richard Rodgers	10

Kesämusiikkia		
Kesäilta	Oskar Merikanto	1 (2)
Ilta Saimaalla	Karl Severin	14 (1)
Yleisön toivomia		
Heili Karjalasta	Georg Malmsten	0 (1)
Brysselin pitsiä	Albert Vossen	0 (1)
Elämää juoksuhaudoissa	G. Dobriansky	0 (1)
Oliivien kukkiessa	Pietro Frosini	1 (1)
Koivu-valssi	Trad., sov. Veikko Ahvenainen	1 (1)
La Cumparsita	Enrique Pedro Maroni, Rodriguez Matos	1 (1)
	Pascual Cotursi	
Muistoja Karpaateilta	Trad., sov. Kimmo Mattila	1 (1)
Äänisen aallot	George de Godzinsky	1 (1)
Mantsuurian kukkuloilla	Ilja Satrov	0 (2)
En tuntenut		(5)

Liite 2: Taulukko soittopaikoista ja olosuhteista

Pvm	Paikkakunta	Soittoaika	Kesto	Tulot	Tulot/h	Paikka	Sää	Toiveet
30.6.	Tampere	16.00–17.00	1h	12,25 €	12,25 €	kävelykatu	kaunista ja lämmintä	3 kpl
1.7.	Seinäjoki	12.00–13.00	1h	24,55 €	24,55 €	tori	kaunista ja lämmintä	2 kpl
3.7.	Jyväskylä	13.00–14.00	1h	10,80 €	10,80 €	kävelykatu	kaunista, mutta kova ja kylmä tuuli	0 kpl
3.7.	Jyväskylä	18.30–19.30	1h	9,20 €	9,20 €	kävelykatu	kaunista, mutta kova ja kylmä tuuli	0 kpl
6.7.	Hämeenlinna	11.30–12.30	1h	35,00 €	35,00 €	tori	puolipilvistä, n. 15 astetta	4 kpl
8.7.	Varkaus	13.00–13.30	0,5h	5,10 €	10,20 €	tori	pilvistä, sateen uhka	0 kpl
8.7.	Savonlinna	17.30–18.00	0,5h	14,60 €	29,20 €	rantakatu	aurinkoista, mutta tuulista	1 kpl
10.7.	Lappeenranta	9.30–11.00	1,5h	64,00 €	42,70 €	tori	aurinkoista, mutta tuulista	6 kpl
11.7.	Kotka	10.45–11.45	1h	34,00 €	34,00 €	tori	kaunista ja lämmintä	9 kpl
11.7.	Porvoo	13.15–14.15	1h	21,40 €	21,40 €	tori	pilvipoutaa ja lämmintä	2 kpl
22.7.	Karjaa	13.00–14.00	1h	14,60 €	14,60 €	kävelykatu	puolipilvistä	0 kpl
22.7.	Hanko	15.00–16.00	1h	32,00 €	32,00 €	kävelykatu	pilvipoutaa ja tuulista	0 kpl
22.7.	Hanko	16.45–17.15	0,5h	13,00 €	26,00 €	iltatorii	pilvipoutaa ja tuulista	0 kpl
23.7.	Salo	10.15–11.15	1h	29,50 €	29,50 €	tori	puolipilvistä	3 kpl
23.7.	Turku	12.45–13.45	1h	8,05 €	8,05 €	kävelykatu	puolipilvistä ja lämmintä	0 kpl
23.7.	Naantali	17.15–18.15	1h	37,60 €	37,60 €	satama	kaunista	0 kpl
24.7.	Naantali	10.00–10.30	0,5h	23,90 €	47,80 €	tori	pilvistä, sateen uhka	1 kpl
29.7.	Espoo	12.15–13.15	1h	22,00 €	22,00 €	kävelykatu	puolipilvistä	0 kpl
29.7.	Helsinki	16.00–16.30	0,5h	12,00 €	24,00 €	torin vierik.	kaunista ja lämmintä	0 kpl
30.7.	Lappeenranta	9.15–10.15	1h	24,50 €	24,50 €	tori	kaunista ja lämmintä	5 kpl
31.7.	Lappeenranta	9.30–10.30	1h	35,00 €	35,00 €	tori	kaunista ja lämmintä	1 kpl
1.8.	Lappeenranta	9.00–10.00	1h	16,85 €	16,85 €	tori	kaunista ja lämmintä	2 kpl
Yhteensä	14 pv	16 kaupunkia	20,5h	500,05 €	ka. 24,90€			39 kpl